

ΚΩΝΙΤΣΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1967
ΑΡ. 65 - ΕΤΟΣ ΣΤ'



ΚΟΝΙΤΣΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Έκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Κονιτσιωτῶν «Ο ΑΩΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βύσσης καὶ Καΐρη 2 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

*Εσωτερικοῦ : Δρ. 100 — Κοινοτήτων : Δρχ. 150 — *Εξωτερικοῦ: Δολλάρια 8
Διὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς Κονίτσης δρχ. 75

Διευθυντής : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ, 'Αγίας Ζώνης 48 — Αθῆναι

Τυπογραφείου: Κ. Αθανασίου, 'Αριστοφάνους 9 — Περιστέρι

*Ανταποκριτής ἐν Κονίτσῃ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

*Αντιπρόπος ἐν Ιωαννίνοις: ΑΡ. ΠΥΡΡΟΣ δικηγόρος, δδός Μπότσαρη τηλ. 654

» ἐν Θεσσαλονίκη: Κ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ιατρός, δδός Ικτίνου 4, τηλ. 78.949

*Εμβάσματα: ΔΗΜ. ΜΗΛΙΓΚΟΝ, Λεωφ. 'Αλεξάνδρας 83 (Τομεὺς 702)

*Αλληλογραφία : ΑΛΕΞ. ΛΑΜΠΡΙΔΗΝ 'Αγίας Ζώνης 48 — Αθῆναι

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΚΩΝ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ	: Δρόμος πρὸς τὸ Πάπιγκο
ΒΑΣ. ΛΑΜΠΡΙΔΗ	: Ἡ ἀναδιάρθρωσις τῶν καλλιεργειῶν
ΓΙΑΝ. Λ.	: Σεπτέμβριος
Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Βούρμπιανη
ΤΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗ	: Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς
ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΟΥ	: Τὸν καιρὸν τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου
Ν. ΤΣΑΚΑ	: Ἔκκλησις
Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ	: Γούστα Παππακώστας ('Ανέκδοτα)
Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μαζ	: Νέα ὅπ' τὴν πατρίδα

Η άναδιάρθρωσις τῶν καλλιεργειῶν εἰς τὸ λεκανοπέδιον Κονίτσης

Τοῦ κ. ΒΑΣΙΛ. ΛΑΜΠΡΙΔΗ, Γεωπόνου

Τὰ τελευταῖα ἔτη μεγάλη προσπάθεια κατεβλήθη διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῶν καλλιεργειῶν, μὲ σκοπὸν ὅπως ἀποφεύχθῃ ἡ ύπερπταραγωγὴ σίτου καὶ ν' αὐξηθῇ ἡ κτηνοτροφικὴ παραγωγή, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη τῶν ἔξαγωγίμων γεωργικῶν εἰδῶν.

Ἄποσκοποῦντες νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα πῶς διεγράφη ἡ προσπάθεια αὐτὴ εἰς τὸ λεκανοπέδιον Κονίτσης μέχρι τοῦ ἔτους 1966, δίδομεν ἀκολούθως ἀναλυτικὰ στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς θέσεως μικροεκμεταλλεύσεων, τὰς ὅποιας ἐπελέξαμεν διὰ τῆς μεθόδου τῆς κατὰ τύχην ἐπιλογῆς. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ ἐκ παραλλήλου, ὁ ἀναγνώστης θὰ δυνηθῇ νὰ διαπιστώσῃ ἐνδεικτικῶς τὸν ρυθμὸν κινητοποιήσεως τῶν γεωργικῶν μονάδων τῆς περιοχῆς μας, ἥτοι τὸν βαθμὸν ἀπασχολήσεως ἐργατικῶν χειρῶν καὶ κεφαλαίου, τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν καὶ θὰ μορφώσῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φυγῆς τῶν νέων πρὸς τὰ ἀστικὰ κέντρα.

Α' ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ο ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας τυγχάνει πρόσφυξ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας ἐγκατασταθεὶς εἰς τὴν Κόνιτσαν τὸ 1925. Τὸ 1927 ὡς ἔγγαμος ἔλαβε κλῆρον 26 στρεμμάτων. Εἶναι ἡλικίας 61 ἔτῶν, μὲ γραμματικὰς γνώσεις Β' Δημοτικοῦ. Η σύζυγός του ἡλικίας 57 ἔτῶν τυγχάνει ἀγράμματος. Ἐκ τῶν υἱῶν του ὁ πρώτος ἡλικίας 18 ἔτῶν παραμένει κοντὸς ἀτου (τελειόφοιτος Δημοτικοῦ), ὁ δεύτερος ἡλικίας 16 ἔτῶν ἐργάζεται ὡς τεχνικὸς εἰς συνεργείον Ἀθηνῶν (ἀπεφοίτησεν τεχνικὴν σχολήν). Η μόνη κόρη του ἀποκατεστάθη μὲ ὄμοχώριον καὶ

ἀνεχώρησεν εἰς Γερμανίαν ὅπου καὶ ἐργάζονται. Ως προΐκαν ἔλαβεν 4 στρέμματα ἀγροῦ ποτιστικοῦ καὶ 20.000 δρχ. εἰς μετρητά.

Εἰς τὴν νέκμετάλλευσιν ἐργάζονται ὁ ἕδιος, ἡ σύζυγός του καὶ ὁ πρώτος υἱός. "Ολας τὰς ἐργασίας ἀντιμετωπίζουν μόνοι των μὴ χρησιμοποιούντες ξένα ἡμερομίσθια.

Πρόκειται περὶ ἐργατικῆς οἰκογενείας μὲ προοδευτικὰς τάσεις. "Ολα τὰ μέλη εἶναι ὑγειά καὶ ἀρτιμελῆ.

Β' ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΜΕΣΑ

Κατέχει μίαν οἰκίαν τῶν δύο δωματίων μεθ' ὑπογείων χρησιμοποιουμένων ὡς ἀποθηκῶν διαστάσεων 10 X 5 X 5 μ.

Οι βοηθητικοὶ χῶροι ἀπαρτίζονται ἐξ ἑνὸς σταύλου μετὰ χώρων ἀποθήκης διαστάσεων 17 X 6 X 2,4 μ. καὶ μιᾶς χορταποθήκης 17 X 4 X 2,6 μ.

Ἐν γένει αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι λιθόκτιστοι καὶ τσιγκοσκεπεῖς. Τὰ βοηθητικὰ κτίσματα ἀνήγειρε τῇ βοηθείᾳ δανείων τῆς ΑΤΕ.

Ο κλῆρος του ἀποτελεῖται ἐξ 7 τεμάχίων, ἥτοι δύο τεμάχια ξηρικὰ τῶν 8 καὶ 2 στρεμμάτων καὶ 5 τεμάχια ποτιστικὰ τῶν 8)2 ,5)1, 5)2)1 στρεμμάτων.

Ἐξ ιδίων μέχρι σήμερον ἡγόρασεν ἔτερα 27 στρέμματα ποτιστικὰ εἰς τρία τεμάχια.

Ἐκ τῶν 53 στρεμμάτων, 4 στρέμματα ποτιστικὰ ἔχορήγησεν προΐκα εἰς τὴν κόρην του.

Τὰ ἐργαλεῖα ἀπαρτίζονται ἀπὸ 3 ἄροτρα, 1 σβάρνα, 1 ἐπινώτιον ψεκαστήρα, 2 σάγματα, 2 ζεύγματα καὶ διάφορα μικροεργαλεῖα (κασμάδες, τσάπτες, πτύα κλπ.) ὡς καὶ διαφόρους σάκκους. Εξ ὀλοκλήρου

τὸν ἔξοπλισμὸν τῶν ἐργαλείων ἀπέκτησεν ἐξ ἴδιων του.

Τὸ ζωϊκὸν κεφάλαιον ἀποτελεῖται ἐκ 3 βελτιωμένων ἀγελάδων, ἢτοι 2 Ζέρσεϋ καὶ 1 Ὀλλανδικῆς ψιλῆς, ἐκ τῶν δποίων δύο ἡγοράσθησαν διὰ δανείων τῆς ΑΤΕ, ἐκ 2 ἵππων καὶ 20 ὄρνιθων οἰκοσίτων.

Ἡ μεγαλυτέρα ἀπόστασις τῶν ἀγρῶν του ἐκ τῆς οἰκίας καὶ ἡ μικροτέρα τοιαύτη κυμαίνεται ἀπὸ 200 μ. — 1 χιλμ.

Γ' ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ

Εἰσήγαγε τὴν καθαρόσαιμον Ὀλλανδικὴν ἀγελάδα. Ἐβελτίωσεν τὸν ἐνσταυλισμὸν τῶν ζώων. Ηὕξησεν τὴν παραγωγὴν ζωοτροφῶν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διατηρῇ σήμερον 3 βετλιωμένας ἀγελάδας. Ἐγκατέστησεν εἰς τὴν οἰκίαν ἡλεκτροφωτισμόν, ὑδρευσιν καὶ κουζίναν πετρογκάζ. Ραδιόφωνον ἡγόρασεν μόλις πρὸ ἔξαμήνου. Ἡ διατροφή καὶ ἐνδυμασία ἐβελτώθη ριζικῶς. Ἐμερίμνησεν ὥστε εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν νὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ πρωτότοκος υἱός του.

Δ' ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Τὰ τρία τελευταῖα καλλιεργητικὰ ἔτη ἐκαλλιέργησεν:

Εἶδος	1963-64	1964-65	1965-66
Σῖτος	20	19	11
Κριθὴ	5	7	10
Βρώμη	6	6	5
Ἄραβοσίτος	5	4	7
Μηδικὴ	12	12	15
Μποστανικὰ	1	1	1

Χρησιμοποιεῖ ὡς σπόρον ὑβρίδια ἀραβοσίτου, σιτόσπορον τῶν Κρατικῶν σποροπαραγωγικῶν κέντρων καὶ ἐντοπίους σπόρους κριθῆς, βρώμης καὶ μποστανικῶν.

Πλὴν τῆς κόπρου κατὰ τὸ καλλιεργητικὸν ἔτος 1964—65 ἐχρησιμοποίησεν 500 χιλ. φωσφορ. ἀμμωνίας, 700 χιλ. ὑπερφωσφορικὰ λιπάσματα 0—21 καὶ 300 χιλ. ἀζωτούχα ἐπιφανειακά.

Ἡ καλλιέργεια τῆς μηδικῆς ἀντικαθίσταται ἀνὰ 5—7 ἔτη δι' ἀραβοσίτου καὶ

ἐν συνεχείᾳ διὰ πρωτίμων. Αἱ λοιπαὶ καλλιέργειαι περιοδικῶς ἐναλλάσσονται εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ ἀποφασιστικὴ στροφὴ πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῆς μηδικῆς ἐγένετο ἀπό τῆς περιόδου λειτουργίας τοῦ Συν)κού Τυροκομείου Κονίτσης βιομηχανικῆς μορφῆς (πρὸ δυετίας).

Γεωργικὰ φάρμακα χρησιμοποιεῖ εἰς μικρὰν κλίμακα (όλιγα ζιζανικτόνα καὶ χαλκούχα διὰ τὰ μποστανικά).

Ε' ΑΞΙΑ ΜΕΣΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

(Τὰ ποσὰ εἰς δραχμὰς)			
α) Οἰκοδομῶν			
βοηθητ. χῶροι οἰκίας	6.000		
σταῦλος	25.000		
ἀποθήκη	22.000	53.000	
6) Μηχανήματα — Ἐργαλεῖα			
3 ἄροτρα	900		
1 σβάρνα	300		
2 σάγματα	700		
2 ζεύγματα	550		
1 ἐπιν. ψεκαστήρ	450		
διάφορα μικροεργαλ.	1.300	4.200	
γ) Ζωϊκοῦ Κεφαλαίου			
3 ἀγελάδες	30.000		
2 ἵπποι	7.000		
20 ὄρνιθες	800	37.800	
δ) Ἀγρῶν			
10 στρέμ. ξηρικὰ	15.000		
39 στρέμ. ποτιστ.	117.000	132.000	
Γενικὸν Σύνολον	227.000		
	= = =		
ΣΤ' ΑΞΙΑ ΣΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1964—65			
α) Σπόροι			
Σίτου	798		
Κριθῆς	210		
Βρώμης	210		
Ἄραβοσίτου	88		
Μποστανικὰ	70	1.376	
6) Λιπάσματα ζωοτροφαὶ			
Κόπρου	3.500		

Λιπασμάτων	2.600
Ζωοτροφών	27.900
γ) Διάφορα	
Αύλακιάτικα	546
Σύρμα	400
Διάφορα	500
	—————
Γενικὸν Σύνολον	36.822
	====

Ζ' ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	
1964—65	

α) Ἐκ τῆς Γεωργίας	
Σῖτος 3.200X3 δρ.	9.600
Κριθή 1.000X3 δρ.	3.000
Βρώμη 700X3,1 δρ.	2.170
Ἄραβ. 1.200X2,5 δρ.	3.000
Μηδ. 15.000X1,3 δρ.	19.500
Ἄχυρον	2.000
Μποστανικὰ	2.500
	41.770
	—————

β) Ἐκ τῆς κτηνοτροφίας	
Γάλα 9.300X3δρ.	27.900
Κρέας 3 μόσχοι	6.600
Κόπρος	3.500
Ωὰ	2.000
	40.000
	—————

Γενικὸν Σύνολον	81.770
	====

Η' ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τὸ ἐπενδεδυμένον κεφάλαιον εἰς τὴν μικροεκμετάλλευσιν ἀνέρχεται εἰς 227.000 δραχ.

Τὸ χρησιμοποιηθὲν διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς πεοιόδου 1964—65 ὑπολογίζεται εἰς $46.822 \times 2/3 = 24.548$ δρχ. (8μηνος χρῆσις).

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἀκαθαρίστου προσόδου 81.770 δρχ. τὴν περίοδον 1964—65 ἀπαιτήθησαν 275 ἡμερομίσθια ἀνδρικὰ καὶ 115 γυναικεῖα δαπάνης 28.900 δραχμῶν.

Διὰ τὴν συντήρησιν, ἀπόσθεσιν τῶν ἔγκαταστάσεων γεωργ. ἐργαλείων, μηδικεῶν, τὴν θησιμότητα καὶ ἀντικατάστασιν τοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου, τοὺς φόρους, τὸ ἀρδευτικὸν δικαίωμα ὑπολογίζεται πόσον 8.300 δρχ.

Ἐπομένως ἀπόδοσις ἐπενδεδυμένου κεφαλαίου

17,7% διὰ τὴν περίοδον 1964—65.

Εἰς τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἦτοι τὴν στροφὴν πρὸς τὴν ἀγελαδιτροφίαν, συνετέλεσεν ἡ λειτουργία τοῦ Συν)κοῦ Τυροκομείου Κονίτσης βιομηχανικῆς μορφῆς. "Ηδη, σκοπεῖ ν' αὐξήσῃ τὴν ἐκτροφὴν παραγωγικῶν ζώων ίδια διὰ τῆς μεθόδου παχύνσεως τῶν μόσχων ίδιας παραγωγῆς, διατηρῶν ἥδη δύο τοιούτους.

Εἰς ἐρωτήσεις μας ἀπήντησεν ὡς ἔξῆς:

ΕΡ.: Τί γνωρίζεις διὰ τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῶν καλλιεργειῶν;

ΑΠ. (Δὲν ἀντελήθη τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, μετὰ διευκρίνισιν, ἀπήντησεν) : "Ισια ἵσια θὰ βάζω διὰ ἀτὸ σπίτι μου. Μὲ τὰ γελάδια βλέπω μεγάλο διάφορο.

ΕΡ.: Μὲ ὅσα ἀσχολήθηκες, ποιὸ κλάδο βρῆκες καλύτερο;

ΑΠ.: Τώρα ποὺ τὸ γάλα τὸ δίνω 3 δρ. τὸ κιλό, οἱ γελάδες ἔχουν μεγάλο συμφέρον.

ΕΡ.: Ποιὰ ράτσα ἀγελάδων βρίσκεις τὴν καλύτερη;

ΑΠ.: Κι ἡ Ὀλλανδέζα πολὺ καλὴ καὶ ἀπὸ τὶς Ζέρσεϋ ὅμως δὲν ἔχω παράπονο, μού ἔφτασαν νὰ δίνουν 18 κιλὰ τὴ μέρα ῥι μία.

ΕΡ.: Ό γιός σου ἔχει ὅρεξι νὰ μείνη στὰ χωράφια;

ΑΠ.: Μὲ τὰ δόντια τὸν κρατῶ. Δὲν ἔχομεν εύκολίας καὶ τοῦ φαίνονται βαργιές οἱ δουλειές. "Όλα μὲ τὸ χέρι καὶ τὰ ζῶα γίνονται.

"Ο πολυτεμαχισμὸς καὶ αἱ ἀποστάσεις δημιουργοῦν δυσκόλους συνθήκας ἐκμεταλλεύσεως.

"Ως ἐνδεδειγμέναι περαιτέρω βελτιώσεις προκύπτουν ἡ συγκέντρωσις τῶν κτημάτων καὶ ἡ εἰσαγωγὴ μηχανοκινήτων μέσων μὲ σκοπὸν συστηματοποιήσεως τοῦ ἀγελαδοτροφικοῦ κλάδου.

"Η ἀναδιάρθρωσις ἔχει ἐξελιχθῆ ὅμαλῶς, ἡ δὲ σιτοκαλλιέργεια περιορίσθη εἰς τους ξηρικοὺς ἀγροὺς σμὲ προοπτικὴν καλύψεως τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας εἰς ἀρτοποιήσιμα.

Σεπτέμβριος

Τοῦ κ. ΓΙΑΝ. Λ.

Γιὰ μᾶς ό Σεπτέμβρης σήμαινε τὸ τέλος ἐνὸς ἔξαίσιου ταξιδιοῦ, μέσ' τὴ δική μας Πολιτεία.

Ταξιδιοῦ ἀνεπανάληπτου.

Δὲν εἶχε ποτὲ σημασία, ἂν ἔστρωνε ποῦ καὶ ποῦ ό ούρανὸς κι' ἔρχονταν κάποιες λιόχαρες μέρες, ἀνείπωτα γλυκές, σὲ μιὰ διάφανη, ἀνάλαφρη ἀτμόσφαιρα.

«Ἀνάμεσα δυὸς Παναγιές μικρὸς καλοκαιράκι».

Γιὰ μᾶς ἡ καμπάνα τοῦ μισεμοῦ εἶχε δριστικὰ χτυπήσει. Κι' ό χῶρος τῶν πεσμένων κίτρινων φύλλων, γίνονταν ἀνελέητα χῶρος τῆς δικῆς μας ἔξορίας.

Βαθειὰ χαράματα, σπαράζονταν ό κάμπος ἀπ' τ' ἀλυσιδωτὰ γαυγίσματα τῶν σκυλιών καὶ τὶς σκόρπιες τουφεκιές τῶν κυνηγῶν. Μάταιη προσπάθεια φυγῆς ἀπ' τὸν ἀδυσώπητο κλοιὸ τῆς χαμένης νίκης, στὸ παιγνίδι τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, τῶν μεγαλύτερων ἀπὸ μᾶς.

Μὲ τὴν αὔγη

«ξυπνᾶς καὶ χαίρεσαι, τὸν κόσμον δλο, λὲς κι'
(ἡ πλάση
ἔγινε ἔνα ποτῆρι κρύο νερό, νὰ πιῆς, νὰ δρο-
(σιστῆς
νὰ ξανασάνης».

ἄρχιζε τὸ δικό μας κατηφόρισμα, πρὸς τὰ Γραβίτσα, τὸ Μύλο, τὰ Μεϊνάντιακαὶ τὸ Κοκκινόζι γιὰ τρύγο. Τσούρμο, τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς. Καὶ στὸ δρόμο, ἀναποδογυρίζαμε χελῶνες. Κυνηγούσαμε τοὺς ξαφνιασμένους γκούστερους. Μπαίναμε στὰ μποστάνια κι' ἀρπάζαμε ὅ,τι τύχαινε. Καὶ φωνάζαμε, φωνάζαμε ἵσαμε ποὺ νὰ κουραστοῦν τὰ στήθια μας, ποὺ δὲν κουράζονταν ποτέ.

Όταν ὁπατέρας παλιολλαδίτης, ἔφτανε γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Κόνιτσα, τὸ 1914, καὶ γεύτηκε τὸ «φτωχὸ κι' ἀσήμαντο ξυνὸ ύγρὸ ποὺ τὸ πωλούσανε τέσσερις παράδεις τὴν ὄκα», (ῆταν ἀσφαλῶς μολιστινὸ) θεώρησε καλοπροαίρετο χρέος του, ἀπὸ σταφιδότοπο αὐτός, νὰ δεῖξῃ στοὺς Κονιτσιώτες πῶς γίνεται ἐν' ἀμπέλι. Μεγάλος καημός! Καὶ βάλθηκε νὰ κουβαλάῃ κλήματα ἀπ' τὸ Μωριὰ

«ραζακὶ ἀπ' τὴ Κόρινθο, μοσχάτο ἀπ' τὴν Πά-
(τρα)
καὶ νὰ παιδεύεται νύχτα μέρα στὸ Κοκκινόζι. Καὶ νὰ ξοδεύῃ καὶ νὰ ξοδεύῃ... χωρὶς τελειωμὸ καὶ διάφορο. Ποὺ τὸν ἔχανες ποὺ τὸν ἔβρι-

σκες... Ὁμως τὰ χρόνια περνοῦσαν καὶ τὰ ξενόφερτα κλήματα δὲν ἔννοοῦσαν νὰ προσαρμοστοῦν στὴν καινούργια πατρίδα. Ἐτσι, «τὸ χρέος» τοῦ κὺρ - Γιώργη, ἔγινε μὲ τὴ σειρὰ «σπὸρ - παιχνίδι» καὶ στὸ τέλος «πεῖσμα». Ἀγιο πεῖσμα ποὺ τοῦ μάκραινε τὴ ζωή. Ἐρχονταν χρονιές ποὺ τρώγαμε τὴ ρόγα καὶ μᾶς στοίχιζε ὅσ ο ἔξω πουλοῦσαν δυὸς κοφίνια σταφύλια. Ὁμως ό πατέρας, ἂν καὶ τῷθλεπε καὶ τὸ καταλάβαινε, ἀρνιόταν ἐπίμονα νὰ τὸ παραδεχθῇ. Λὲς καὶ γι' αὐτὸν μιὰ τέτοια ἥττα, θάταν ἡ συμφορὰ τῆς ζωῆς του. Μάταιος κόπος. Ὡσπου ἥρθε ἡ κατοχή, κι' ἔγιναν τὰ χωράφια περιζήτητα. Ετσι δρῆκε κι' ό πατέρας τὴν εύκαιρία νὰ ξεμπλέξῃ ἀξιόπρεπα μὲ τὸ βραχυκύλωμά του στὸ Κοκκινόζι. Χωρὶς νὰ εἰπῆ σὲ κανένα μας τίποτε, ἔνα πρωΐ ἔστειλε κάποιο ἀλέτρι γιὰ ξερρίζωμα. Τὸ μάθαμε κάπως ἀργά, καὶ δὲν θελήσαμε ποτὲ νὰ τὸ παραδεχτοῦμε. Τουλάχιστον μεταξύ μας ποτὲ δὲ μιλήσαμε γι' αὐτό. Υποψιάζομαι μόνο πῶς ἡ μάνα μας θὰ σκέφτηκε «καὶ στὸ ξερρίζωμα, ἀκόμα, τ' ἀμπέλι, μᾶς κόστισε πολύ».

Ωστόσο, τὸ ξερρίζωμα κείνο τ' ἀμπελιοῦ, φαίνεται πῶς ἔκανε δριστικὰ τὸν πατέρα μας Κονιτσιώτη.

Στὰ βαρκά, μάζευαν τὸ καλαμπόκι, πρὶν τὸ κρύο μᾶς προλάβη.

«Πάτησες καλαμποκιά, πάτησες καὶ χιόνι» κι' ώς οἱ βιαστικοί, ἐψηναν στὶς ἄκρες τῶν χωραφιῶν, ρόκες (ἀραποσίτι), ἀναδίνονταν ἔνα ἄρωμα, μιᾶς ἀπόλυτα γήινης εύφορίας, ποὺ συγκλόνιζε τὶς δσφρικές μας μεμβράνες στὸ πρωΐνὸ νηστικό μας πέρασμα.

Παρακάτω τσόλιζαν (ράβδιζαν) τὶς μυγδαλιές. Κι' οἱ γνωστοί μας, ἂν τύχαινε νὰ φιλοτιμηθοῦν, ἔξαντλοῦσαν τὸ χουδαρδαλίκι τους μ' ἔνα πλόχερο μύγδαλα κι' αὐτὰ ἀξεφλούδιστα...

Στὶς ὁκτὼ τοῦ Σεπτέμβρη, τελευταία ἑλπίδα φυγῆς, τὸ πανηγύρι στὸ Μοναστῆρι τοῦ Στομίου.

Οἱ κάτω Κονιτσιώτες τὸ θεωροῦσαν ἀποκλειστικότητά των. Ἐτσι κι' ἔμεῖς, νοιώθαμε κεῖ σὰ φιλοξενούμενοι. Ὁμως, ὅπως ἀρχιζε τὸ κρῦο,

«Πότε ἀγά μου βγάζεις τὴν κάπα σου;

Στὶς 31 Αύγούστου τὴ βγάζω, κι' ἀπέ,
τὴν 1η Σεπτεμβρίου τὴν ξαναβάζω»

τὸ ξενύχτι τὴν παραμονὴ τοῦ πανηγυριοῦ, στὴν

αύλη τοῦ Μοναστηρίου, μέσ' τὴ χαράδρα τοῦ Ἀώου, ἀνάμεσα στὶς ἀναμμένες φωτιές, ποὺ σοῦ θύμιζαν Βαλπούργειες Νύχτες, στὰ ὄργανα ποὺ δὲν σταματοῦσαν, καὶ στοὺς πανηγυριστὲς ποὺ κατανάλωναν ὄκαδες τσίπουρο, γίνονταν σκληρό, σχεδὸν βάρβαρο, πρωτόγονο, ἀπαράδεκτο. Πάντα πηγαίναμε καὶ πάντα μετανοιώναμε. Ἰσως, γιατὶ ἐμεῖς θέλαμε τὸ μοναστῆρι, νᾶναι μοναστῆρι ὅπως στὰ χρόνια τοῦ Ὁσιου Μαρούδη ποὺ «δὲν βγῆκεν ἀπὸ τὴν ἄγια μονή, πόποτε, συνωμιλόντας καὶ διδάχνοντας τοὺς πατέρες»... Μᾶς γοήτευε ἡ ἀτμόσφαιρα τ' ἄγριου καλοκαιριοῦ κι' ἀποθυμούσαμε τὴ νύχτα τῆς τέλειας μοναξιᾶς. Κάτι, φαίνεται, εἶχε μείνει μέσα μας ἀπ' τὴ βεζαντινὴ παράδοση, ἵκανὸν ὑποδιώχνη τὴ βεβήλωση.

«Ἐγὼ δὲ ταπεινὸς δοῦλος κι' ἀνάξιος, γράφω τὰ ἄνωθεν γράμματα, διὰ νὰ καταλάβουν ὅσοι μέλλουν νὰ χειροτονοῦνται ἀδελφοὶ νὰ τὰ μαθαίνουν, κι' ὅσοι δὲν τὰ διαβάζουν ἃς ἔχουν ἀδικο... ἔτους 1724 ἀπὸ Χριστοῦ, Ἰωαννίκιος Ἱερομόναχος»...

... Γιὰ νὰ συντομέψουμε τὸ δρόμο πρὸς τὸ Μοναστῆρι, παίρναμε τὸ στενὸ κι' ἐπικίντυνο δρομάκι, ἀπ' τὸ καμπαναριὸ τῆς Κάτω Κόνιτσας καὶ κάτω. Ἐτσι, περνούσαμε μπροστὰ ἀπ' τὸ τζαμὶ τοῦ Σουλτάν - Σουλεϊμάν. Ὡραῖο ἐρείπιο, ποὺ ἄλλοτε γνώρισε δόξες. Λένε πῶς ήταν τὸ πρώτο τζαμὶ ποὺ χτίστηκε στὰ μέρη αὐτά. Γι' αὐτὸ κι' ἡ Κόνιτσα ήταν γιὰ χρόνια προσκύνημα τῶν μωαμεθανῶν καὶ τόπος ἱερὸς καὶ καταφύγιο ὅλων τῶν διωκόμενῶν. Γύρω ἀπ' τὸ τζαμὶ ἔμεναν οἱ πρῶτοι Ὁθωμανοὶ τῆς Κόνιτσας. Ξενόφερτοι Μαζαρακιώτες, σκληροί, ἀγροίκοι, ἀπάνθρωποι καμμιὰ φορά, φύλακες τοῦ Ἱεροῦ Τεμένους. Ἐγιναν, παραβάνοντας τὴν ἀποστολή τους, μὲ τὸν καιρό, ὁ τρόμος καὶ ὁ φόβος τῶν χριστιανῶν. Τοὺς λέγαμε «τσακάλια».

Ἀπ' αὐτοὺς κατάγονταν κι' ὁ περίφημος ἐραστὴς τῆς Ἐσμὲ Σουλτάνας, Χατζῆ Ἀλῆ - Ἀγᾶς Χασεκῆς, ὁ «ἀρπακτικὸς» καὶ «πλεονέκτης» βοεύδας τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ γύρω στὰ 1784, ἔκαμε τοὺς Ἀθηναίους «νὰ φεύγουν διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὰ τείχη μὲ σκάλες καὶ ἀπὸ τὰ μπούρτζια ἔξω τοῦ τείχους».

Λίγο πρὶν τὸ 1912, ἔνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς φοβεροὺς ἀγάδες — παραπλανημένο ἄγριο θηρίο στὴ σύγχρονη κοινωνία — πούχε τὸ Κονάκι του λίγο πιὸ πάνω ἀπ' τὸ τζαμί, μέσ' τὴ Λάκα, τῷχε πάρει συνήθεια, σὰν τέλειωνε τ' ἀπογευματινό του σεργιάνι, στὰ κυπαρίσσια τοῦ τζαμιοῦ, νὰ ἐπιστρέψῃ σπίτι του καβάλλα σὲ κάποιο χριστιανό, ποὺ στὴν προσταγή του ἔφερναν τὰ ἔνοπλα παλληκάρια του.

Ο ἴδιος, ὅταν δὲν εἶχε κέφια, ἀπαγόρευε στοὺς χριστιανοὺς νὰ περάσουν ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, κι' ἔβαζε τοὺς ἔνοπλους φρουρούς του νὰ πυροβολοῦν πάνω ἀπὸ τὴν Κούλια καθέναν ποὺ θὰ παράκουε τὴ διαταγή του.

Μεγάλη διαφορὰ ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ τοὺς μπέηδες τῆς Πάνω Κόνιτσας, τοὺς «ἴσχυ-

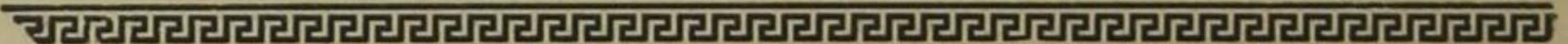
ρούς, Είρηνικοὺς καὶ Πολιτισμένους», ποὺ ἔνοιωθαν ἀλληλεγγύη μ' ὅλους τοὺς συντοπίτες τους. Ἰσως, γιατὶ στὴν παράδοσή τους φέρονταν κι' αὐτοὶ σὰν χριστιανοὶ ποὺ ἀλλαξιπίστησαν. Ἰσως ἀπὸ κάποια ἀρχοντιά. Μιὰ καὶ Ἰσχυρίζονταν πῶς εἶναι οἱ κατ' εὐθείαν ἀπόγονοι τοῦ Σκεντέρμπεη. Οἱ «Εύγενεῖς» τῶν Ἀλβανῶν. Τίτλος γερὸς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, γυιοῦ τῆς Κονιτσιώτισσας Χάμκως, στὸν ἀγῶνα του γιὰ τὴν ἐπικράτηση ἀνάμεσα στοὺς ἀνυπότακτους Ἀλβανούς.

Στὸ δρόμο μας, πιὸ κάτω, τὸ γιοφύρι τοῦ Ἀώου.

Μοναδικό, μονότοξο, χάρμα τέχνης κι' ὁμορφιάς. Φτιαγμένο μὲ μεράκι στὰ 1870 ἀπ' τὸν Πυρσογιαννίτη πρωτομάστορα Κύρκα Φρόντζο. Ἐνωνε δυὸ κόσμους. Δυὸ κόσμους ποὺ πίστευαν χρόνια, πῶς δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινό. Τοὺς Ζαγορίσιους καὶ τοὺς Κονιτσιώτες. Οἱ Κονιτσιώτες ἔλεγαν τοὺς Ζαγορίσιους καντηλοκλέφτες κι' οἱ Ζαγορίσιοι τοὺς Κονιτσιώτες τραχανάδες. Παράξενες προκαταλήψεις καὶ συμπλέγματα χωρὶς δικαιολογία, ἀνάμεσα σὲ γειτονικοὺς πληθυσμούς, ποὺ κατὰ βάθος, σὲ τίποτε δὲν διέφεραν. Ἐτσι ἄφηναν τὸ συνδετικό τους κρίκο — τὸ γιοφύρι τοῦ Ἀώου — αἰώνες ξύλινο, πρόχειρο, ἔρμαιο στὰ μανιασμένα ρεύματα τοῦ ποταμοῦ. Ὡσπου ἔτυχε νάρθη περνώντας γιὰ τὰ λουτρὰ τοῦ Ἰσβόρου κάπιοις ξένος — Κατσανοχωρίτης — χωρὶς μίση καὶ χωρὶς πάθος, ὁ Γιάννης Λούλης, κι' ἐπεισε τοὺς Κονιτσιώτες μὲ τὴ γενναιοδωρία του, πῶς ἔπρεπε ἐπὶ τέλους νὰ γίνη κάτι μόνιμο, ἀνάμεσα στοὺς δυὸ βράχους τοῦ Στομίου. Κι' ἔγινε μὲ τὴ συνδρομὴ καὶ τὴ βοήθεια ὅλων τῶν Κονιτσιωτῶν (ἀδελφοὶ Λιάμπεη 5.000 γρόσια, Ἀγγελικὴ Παπάζογλου 2.000 γρόσια, Μωχάμετ μπέης Σίσκος 2.500 γρόσια, ἀδελφοὶ Μπεκιάρη 1.060 γρόσια κλπ.) ἐνα ρωμαλέο καλλίγραμμο μνημεῖο, ἀντάξιο τῆς τεκτονικῆς παράδοσης τῆς ἐπαρχίας μας.

Οταν κάθε φορὰ φτάναμε στὴν κορυφὴ τοῦ γεφυριοῦ, πάντα καὶ μὲ μιὰν ἀνάσα, (ώραία ἐποχὴ) ἀκουμπισμένοι γιὰ ξεκούραση στὴν κουπαστή, σκεφτόμαστε τὸν Τζαβίτ πασᾶ, ποὺ τὸ βομβάρδισε στὰ 1912, διπισθιχωρώντας καὶ χάλασε τὰ τρία διαφορετικὰ σὲ μέγεθος κούδονια, ποὺ κρέμονταν στὴ μέση τοῦ τόξου, ἀπὸ κάτω, γιὰ νὰ θυμίζουν στὸν κουρασμένο ἀγωγιάτη, μὲ τὸν ἀνάλογο χτύπο τους, τὴν ἔνταση καὶ προσοχή, στὸ ἐπικίνδυνο ἀπὸ τοὺς ἀγέριδες πέρασμα.

Ἀπὸ κεῖ κατηφορώντας καὶ στρίβοντας ἀριστερά, μπαίναμε πιὰ στὴ χαράδρα τοῦ Ἀώου. Ο ἥλιος φώτιζε μακριὰ τοὺς ἀπότομους βράχους. Κάτι βράχους ὀλόρθους σὰν πύργους ποὺ τοὺς λέγαμε σκέμια. Ἐπειτα ἡ Γκούβα. Ἡ Μικρὴ Σκάλα. Τ' ἀμπόλι, δύσκολο στ' ἀνέβασμα μὲ τὰ πολλὰ καγκέλλια. Ἀριστερά μας, πέρα ἀπὸ τὸ ποτάμι, παράξενα χτισμένοι τοῖχοι στὶς ἐσοχὲς τῶν βράχων, παλιὰ φυλάκια τοῦ Κάστρου, ποὺ ἀπὸ τὴ μεριὰ αὐτὴ δὲν εἶχε τείχη καὶ ποὺ ἐμεῖς τὰ λέγαμε «καλογε-



Βούρμπιανη

(Ληστεῖς στὴ Βούρμπιανη)

Τοῦ κ. ΑΝ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

“Οπως γράψαμε σὲ προηγούμενο κεφάλαιο τῆς ίστορίας του χωριοῦ μας, πολλὲς ληστρικὲς ἐπιδρομὲς (χυρίως ἀπὸ Τουρκαλέανούς) ἔγιναν ἐναντίον τῆς Βούρμπιανης κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Τουρκοκρατίας· ἀλλὰ ἀγνοοῦμε τόσο τὰ δινόματα τῶν ληστάρχων ποὺ τὶς ἔκαναν ὅσο καὶ τῶν ληστευθέντων. ” Ήδη ὅμως, ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ περασμένου αἰῶνος ἔχομε μερικὰ δινόματα καὶ θετικὲς πληροφορίες ἀπὸ γραπτὲς καὶ προφορικὲς πηγές.

Γύρω στὰ 1800 ἀγνωστοι ληστὲς εἶχαν ἀπαγάγει κάποιον Δαμούση ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Τσούντζου, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτὸ ποὺ ἀνήκει σήμερα στὴν οἰκογένεια Βασιλείου Σκούφια. Τὸν δδὴγησαν κάπου μακριά, πέρα ἀπὸ τὸ Ντέντσικο πρὸς τὴν Δυτικὴ Μακεδονία, καὶ ζητοῦσαν μιὰ δρισμένη ξαγορὰ (λύτρα). Στὸ γράμμα ὅμως ποὺ ἔγραψε ὁ αἰχμάλωτος πρὸς τοὺς δικούς του, τοὺς ἔγραψε κουδαρίτικα (στὴ γλῶσσα τῶν μαστόρων) πώς σκόπευε νὰ «καψαλίσῃ», δηλαδὴ νὰ δραπετεύσῃ καὶ ἔτσι ἔγινε. Τὸν εἶχαν κοντὰ σὲ μιὰ στάνη, καὶ κατόρθωσε, ρίχγοντας τὸ περισσότερο

ἀπὸ τὸ ψωμὶ ποὺ τοῦ ἔδιναν νὰ φάῃ στὰ σκυλιά, νὰ πιάσῃ φιλίες μαζὶ τους. Ἀφοῦ λοιπὸν θεβαιώθηκε πὼς εἶχε γνωριστῇ μαζὶ τους γιὰ καλά, ἀποφάσισε μιὰ δραδιὰ καὶ τὸσκασε προσποιούμενος πὼς πήγαινε δῆθεν γιὰ σωματικὴ του ἀνάγκη. Δὲν ἔτρεξε ὅμως μακριά, ἀλλὰ κρύφτηκε κάπου ἐκεῖ κοντά. Οἱ ληστὲς μόλις ἀντιλήφθηκαν τὴν ἔξαφάνισὴ του, ἀρπάξαν τὰ ὅπλα τους, καὶ μαζὶ μὲ τὰ σκυλιὰ ἔτρεξαν νὰ τὸν δροῦνε. Τὰ σκυλιά, ὅμως, ποὺ εἶχαν γίνει φίλοι του, δὲν τὸν ἐπρόδωσαν. Κι ἔτσι οἱ ληστὲς, ξεγελασμένοι, ἀπομακρύνθηκαν πολὺ ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ ἦταν κρυμμένος ὁ Δαμούσης, ἐνῷ αὐτὸς πῆρε κατόπι ἀντίθετη κατεύθυνση ἀπ’ αὐτοὺς καὶ γλύτωσε. Οἱ ληστὲς αὐτοὶ ἦταν Βλάχοι καὶ Ἀρβανίτες.

Τὴν ἕδια περίπου ἐποχὴ Ἀρβανίτες πλιατσικολόγοι λήστεψαν τὸ σπίτι τοῦ Κύρκα (προπεθεροῦ τῆς Γότσιως μὲ τὴ μεγάλη καρυδιὰ) κάτω στὴ μεγάλη πέτρα στὴ Βαρβάρα, ἀφοῦ ξεγέλασαν προηγουμένως τὸν πιστὸ μαντρόσκυλο φύλακα τοῦ σπιτιοῦ μὲ μιὰ μεγάλη συκωταριὰ καὶ δὲν γαύγισε καθόλου γιὰ νὰ προειδοποιήσῃ τοὺς γοικο-

ρικὰ» καὶ ποὺ δὲν ἦταν. Πειὸ κεῖ τὴ Μεγάλη Σκάλα. Φράζεται ἀπ’ τοὺς ἀπότομους βράχους. Δὲν ὑπάρχει παρὰ ἔνα στενὸ πέρασμα. ’Εκεῖ, δῶ κι’ ἐκατὸ πενήντα χρόνια, ληστὲς εἶχαν στήσει καρτέρι, στὸν καλόγερο ποὺ γύριζε φορτωμένος χρυσάφι - βοηθήματα γιὰ τὸ Μοναστῆρι. ”Ομως τ’ ἄλογο κατάλαβε. ”Αλλαξε δρόμο. Περπάτησε πάνω στοὺς βράχους καὶ γλύτωσε τὸ θησαυρὸ καὶ τὸν καλόγερο. Θάμα τῆς Παναγίας. Νά καὶ τὰ ἵχνη τῶν πελμάτων πάνω στὸ βράχο.

Μετὰ, ὁ δρόμος μὲ τὶς βρωμοξυλιές, ἵσισ, πάνω σὲ μαλακὸ χῶμα, κι’ ἔπειτα ὁ Μεγαλάκκος μὲ τοὺς ἀτέλειωτους καταρράκτες...

Μ’ αὐτὰ καὶ μ’ αὐτὰ περνοῦσε ὁ Σεπτέμβρης.

Στὶς 14 μοσκοβόλαγαν οἱ γειτονιὲς βασιλι-

κό. Κι’ ἦταν χάρμα νὰ περπατᾶς στοὺς δρόμους.

Μάζευε δὲ καιρὸς κι’ δλα μᾶς προμηνοῦσαν πὼς τὸ σχολεῖο ξανάρχιζε. ”Αόριστος φόβος ἔσφιγγε τὴν καρδιά μας. ”Η ξεγνοιασιὰ τοῦ καλοκαιριοῦ ἀντηχοῦσε μέσα μας σὰν ἔνα μακρυνὸ ἀπόκοσμο τραγοῦδι. ”Ισως, σκεφτόμαστε, τὸ σχολεῖο νάταν μιὰ ”Εξοδος. ”Εξοδος ὅμως ἀπ’ τὴ Στενὴ Πύλη. Τὴ Στενὴ Πύλη, ποὺ δροθώνεται σ’ δλα τὰ χρόνια τῆς ζωῆς μπροστά μας. Καὶ πασχίζουμε νὰ τὴν περάσουμε. Καὶ μᾶς κρατάει σ’ ”Αγωνία καὶ Πάθος. Μόνο, ποὺ δσο εἴμαστε μικροί, ή Στενὴ αὐτὴ Πύλη, ἔμοιασε σὰν κοινὴ γιὰ δλους. Κι’ δσο μεγαλώναμε, τόσο καὶ πειὸ πολὺ ξεχώριζε καὶ ὁ καθένας μας εἶχε καὶ τὴ δικὴ του Στενὴ Πύλη. Τὴν Πύλη τῆς ”Εξόδου.

κυριαίους. Και τήν έπομένη ή μεθεπομένη χρονιά οι ίδιοι ληστές πήγαν νάπάρουν αιχμάλωτο τὸ γέρο Κύρκα, δόποιος πήδησε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι καὶ κρύφτηκε μέσα στὰ σελιὰ στὰ καλαμπόκια· ἀλλὰ οἱ ληστές γιὰ ἐκδίκηση τοῦ ἔκαψαν τὸ σπίτι.

Στὰ 1817 μὲ 18 ἄγνωστοι ληστές ἔσφαξαν ἀπάνω στὰ Μπεζούλικαστὴ Μαυριμπίνα στὸ χωράφι του, τὸν ἵερέα Παπασωτήρη καὶ ἥθελαν νὰ σφάξουν καὶ τὸν ἔφηδο — ἥλικιας 16-17 ἔτῶν — γυιό του τὸν Δημήτρη τὸν μετέπειτα ἵερέα, ἀλλ’ αὐτὸς σώθηκε καὶ γλύτωσε διὰ τῆς φυγῆς ἀφοῦ τὸν κυνήγησαν ὅς τοῦ Πατήκα τὴν γκορτσιά.

Ἄλλὰ ἡ μεγαλύτερη, ἴστορικώτερη καὶ τρομερώτερη ληστεία ποὺ συνέβηκε στὴ Βούρμπιανη, εἶναι ἡ ἐπίθεση τῶν Τουρκαλβανῶν τοῦ Σιλιχτάρη Πόντα ἐναντίον τοῦ ἀρχοντικοῦ σαραγιοῦ τοῦ Κώστα Γραμματικοῦ, γιὰ τὴν ὅποια φυσικὰ εὐθύνονται καὶ οἱ ἀντίπαλοι συγχωριαγοί του Βουρμπιανῆτες.

Ἡ γιαγιά μου διηγόταν πώς ὅλος ὁ μαχαλᾶς εἶχε τρομοκρατηθῆ ἀπὸ τὸν πάταγο καὶ τὸ φοβερὸ ντουφεκίδι, καὶ εἶχαν κατεβῆ ὅλος ὁ κόσμος στὰ κατώγιά τους γιὰ νὰ μὴν τοὺς χτυπήσουν τὰ μολύβια. Ὁ Γραμματικὸς μαζὶ μὲ τὸν ἑνα ἀπὸ τοὺς γυιούς του (πιθανὸν τὸ Νικολάκη), μὲ τὸν ἀνεψιό του Γιαννάκη Παπαρίζο ποὺ σκοτώθηκε, καὶ μὲ τοὺς Χουσμεκιαραίους του ἀντιστάθηκαν στὴν ἀρχή. Ἀλλὰ οἱ Τουρκαλβανοὶ λησταντάρτες ἦταν πολυάριθμοι, καὶ κατόρθωσαν γὰ τοὺς ἔξουδετερώσουν καὶ νὰ πατήσουν τὸ ἀρχοντικό του.

Ἄλλ’ ἂς ἀφήσωμε τὸν ίδιο τὸν Κώστα

Γραμματικὸν νὰ μᾶς περιγράψῃ αὐτὸν τὸν τρίτο, ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ χαλασμό του ἀναδημοσιεύοντας ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ δευτέρι του, ποὺ ἐδημοσίευσε διαπρεπής παιδαγωγὸς καὶ ἀπόγονός του κ. Εύριπίδης Σούρλας στὰ «Ἴπειρωτικὰ Χρονικὰ» τοῦ ἔτους 1938, σελὶς 23.

«ΓΟΣ ΧΑΛΑΣΜΟΣ ΜΟΥ

1826, Ὁκτωβρίου 9 ἔημερόνοντας Σαββάτῳ περὶ τὰς 6 ὥρας τῆς νυκτός, κοιμώμενος ἐγὼ καὶ δ ἀνεψιός μου Ἰωάννης Παπαρίζου καὶ δ υἱός μου Νικολάκης καὶ ἡ γυνὴ μου Δέσπω καὶ ἔνας χισμηκιάρης μου ὀνομαζόμενος Γεώργιος Κοτότζης, μὲ ἐπλάκωσαν 130 ἀνθρώποι σταλμένοι ἀπὸ τὸν Πονταλῆ Συληχτάρη καὶ μὲ ἔχαλασαν. Μπημπασιάδες εἶχε στείλει τὸν Μάνω Μπέντζον Ζαμπονίκα, τὸν Νοῦρε Κότρασι, καὶ τὸν Τασούλαν Σουλιώτην.

Ήταν καὶ οἱ κάτωθι Ρωμαῖοι.

Ο Μήτζη Παπαγιάννης, δ Ζηκούλης Παπαζήκου, τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ Τζέλα Παγούνη, τὰ παιδιὰ τοῦ Ζήση Κυπαρίση, δ Ζήκο Μαῦρος, καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Λάμπρου Τζομπάνου καὶ δ Γεώργης Τζήλας.

Κολαούτζηδες (καταδότες) δὲ ἦτον, δ Νικόλα Τζήλας μὲ τὸ ἀδέλφια του καὶ τὰ παιδιά του, δ Ζήση Νίτζκας, ἔνα παιδί του Ζούνη Μάτζακα, καὶ δ Ριζούλης Κύρκα.

Λοιπὸν αὐτὴ τῇ νυκτὶ ἐσκότωσαν τὸν εἰρημένον ἀνεψιόν μου κύρ. Ἰωάννην, τὴν γυνᾶίκα μου, ἐπῆραν σκλάδον τὸν υἱόν μου καὶ τὸν χισμηκιάρην μου, ἔκαυσαν τὰ σπήτια μου, ἐπῆραν καὶ ὅλον τὸ βιός μου κινητὸν καὶ ἀκίνητον, ἐγὼ μόνον ἐγλύτωσα μὲ τὸ πουκάμισον καὶ γελέκι, δποῦ ἐκοιμώμουν. Καὶ κάμω δευτέρι τὸ βιός δποῦ

ΔΡ ΜΙΧΑΛΗΣ Θ. ΜΗΛΙΓΚΟΣ

ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΑΙΜΟΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ 18 ΚΑΙ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

(Στάσις Λυσιατρείου)

Τηλ. 874.568

Δέχεται 5 30—7 μ.μ. πλὴν Σαββά-ου

μοῦ ἐπῆραν, ὅσον ἡμπορῶ νὰ ἐνθυμηθῶ».

‘Υπάρχει καὶ δεύτερο σημείωμα στή σελίδα 47.

«1826 Ὁκτωβρίου 9. Μὲ ἐμπάστισαν. 130 Ἀρβανίτες εἰς τὰς 6 ὥρας τῆς γυντός, μὲ ἔχαλασαν, μοῦ ἐπῆραν ὅλον τὸ βιός μου, δύο κεμέρια μὲ φλωρία λογαριασμένα τὰ Βενέτικα πρὸς 30 γρόσια, ἥτοι πουγγία 150. Εἶχαν καὶ πούσουλαν μέσα διὰ τὴν μονέδαν καὶ τζεβαϊρικὰ διάφορα καὶ ἀσημικὰ διάφορα εἰς δκάδες 33 καὶ μουχαλιφάτι (ἔργα τέχνης) πολλὰ πλούσιον, ἔβαλαν φωτιάν καὶ ἔκαψαν τὰ μεγάλα δσπίτια μου, ἐσκότωσαν τὴν γυναικα μου, τὴν ἔκαψαν μέσα, ἔσφαξαν καὶ τὸν ἀγεψιόν μου, ἐπῆραν καὶ τὸν Νικολάκη υἱόν μου σκλάδον.

Μαζὺ μὲ τοὺς Ἀρβανίταις ἦταν καὶ οἱ κάτωθι Ρωμαῖοι Βουρμπιανίταις, τὰ παιδιά τοῦ Ζήση Κυπαρίσση, τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ Νικόλα Παγούνη, ὁ Ζηκούλης τοῦ Γεώργου Παπαζήκου, τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ Λάμπρου Χαρίση Τζομπάνου, τὸ παιδί τοῦ Ζήκου Μαύρου Γκινάκου, καὶ ἕνα Μαντζαπλον, καὶ ὁ Νικόλα Τζίλας μὲ τὸν ἀδελφόν του καὶ μὲ τὰ παιδιά του».

“Οπως δὲ ἐμφαίνεται ἀπὸ τὴν λεπτομερῆ καταγραφὴ τῶν ζημιῶν ποὺ ἀκολουθεῖ μετὰ τὸ πρώτο σημείωμα, αὐτὲς ἀνέβηκαν στὸ κολοσσιαῖο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἔκεινη ποσὸ τῶν 272.000 γροσίων.

Αργότερα στὰ 1836, κατόρθωσαν μὲ δικαστικοὺς ἀγῶνες ὁ Κώστας Γραμματικὸς καὶ ὁ υἱός του Νικολάκης, γὰ τοὺς ἐπιστραφοῦν ἀπὸ τοὺς Τουρκαλβανοὺς αὐτοὺς ληστὲς μόνον 24.858 γρόσια καὶ λιγοστὰ οἰκιακὰ σκεύη καὶ ἀντικείμενα.

Καὶ μιὰ ἀκόμη αἵματηρὴ ληστεία στὴ Βούρμπιανη. Γύρω στὰ 1830 ἀγνωστοὶ κακοῦργοι ἐπετέθηκαν ἐναντίον τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Παπαχαρίση Τσούντζου (σημερινὸ Σκουφέϊκο), ὁ ὁποῖος στὴν ἀρχὴ ἀντιστάθηκε μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι. Οἱ ληστὲς ὄμως ἔσπασαν τὴ μεγάλη ἔξωθυρα καὶ μπῆ-

καν μέσα δπου λεηλάτησαν καὶ διάρπαξαν τὰ πάντα. Βρῆκαν καὶ τὸν ταλαιπωρο Παπαχαρίση κρυμμένον μέσα στὸν κάδιο ἥκαροῦτα καὶ τὸν ἔσφαξαν σὰν ἀργί.

Βουρμπιανῖτες σὲ ταξίδια

Καὶ ἀπὸ τὸν 180 ἀκόμη — ὅπως ἀναφέραμε ἀλλοῦ — αἰῶνα οἱ Βουρμπιανῖτες εἶχαν ἀρχίσει γὰ ταξιδεύουν σὲ μακρυνές χώρες.

Τώρα ὅμως οἱ ταξιδιῶτες αὐτοὶ εἶναι πιὸ πολλοί. Στὴ Ρουμανία δρίσκονται ταξιδεμένοι οἱ Νικόλαος, Σούρης, Χρῆστο Μανώλης, Χαρίσης Ἐξαρχος, Ρίζος Κώτα Δάσκαλος - Λιάκος, Χρῆστος καὶ Γεώργιος Παπαχαρίση Τζοτζόπλου· καὶ ἄλλοι.

‘Ακόμη καὶ στὴ Σμύρνη ὑπῆρχαν Βουρμπιανῖτες. ‘Ο ἀείμνηστος Μάρκος Τράντας μοῦ διηγόταν ὅτι, μετὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, εἶχε δδηγηθῆ αἰχμάλωτος στὴ Σμύρνη, σὲ παιδικὴ ἥλικια ὁ παπποῦς τοῦ Ὑπουργοῦ Χατζηκυριάκου, καὶ ἔκει ἦ μητέρα του θρηγοῦσε μὴ ἔχοντας χρήματα γιὰ νὰ πληρώσῃ τὴν ἔξαγορά του. Καὶ τότε δρέθηκε ἔνας πονόψυχος ἀνθρωπος, ποὺ τὴν προσέφερε πενήντα λίρες καὶ τὸν ἔξαγόρασε ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐκείνη τὸν ἔρωτησε ποιὸς εἶναι γιὰ νὰ τὸ θυμᾶται καὶ γὰ τὸν εὐγνωμονῆ, καὶ αὐτὸς τὴν ἀπάντησε ὅτι καταγόταν ἀπὸ τὴ Βούρμπιανη τῆς Ἡπείρου. Τὸ δνομά του παρέμεινε δυστχῶς ἀγνωστο.

‘Αμέσως πάλι, μετὰ τὴ δημιουργία τοῦ γεοσύστατου Ἐλευθέρου Ἐλληνικοῦ Κράτους, οἱ Βουρμπιανῖτες ταξιδεύτηκαν στὴν Ἀθήνα ὅπου καὶ ἐργάστηκαν ώς οἰκοδόμοι χτίζοντας πολλὰ ἀπὸ τὰ καλλιμάρμαρα μεγαρά της. Ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ πρωτοταξίδεψαν ἔκει ἦταν ὁ Νικόλας Κ. Δάσκαλος ἥ Λιάκος, οἱ Ζουμαῖοι, Παναῖοι, Δημαραταῖοι, Στραταῖοι, Μπεζεντάδες καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ διάφοροι.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. Συνδρομηταὶ ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης καὶ αἱ Κοινότητες γὰ ἐμβάζουν τὰς συνδρομάς των πρὸς τὸν ἐν Κονίτσῃ μόνιμον ἀνταποκριτήν μας κ. Ἀναστάσιον Εὐθυμίου.

΄Απὸ τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς

Τοῦ κ. ΤΑΚΗ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗ

Σὲ προηγούμενο σχετικὸ σημείωμά μου ἔγραφα πῶς στὰ χρόνια τῆς τούρκικης σκλαβιᾶς μιὰ σκέψη κυριαρχοῦσε σ' ὅλους τοὺς ὑποδούλους. Ἡ ἀναμονὴ τῆς λευτεριᾶς. Κι' ἔγραφα ὅτι στὴν πρώτη δεκαετία τοῦ τρέχοντος αἰῶνος εἶχε πιὰ σχηματισθῆ πεποίθησις πώς δὲν θὰ ἦταν ἀργὰ ἡ ἡμέρα, ἡ εὐλογημένη ἡμέρα, ποὺ θὰ διάζαμε ἀπὸ τὰ σιντούκια τὴν γαλανόλευκη καὶ θὰ ἐσπαζαν οἱ δαρειὲς ἀλυσίδες τῆς δάρδαρης σκλαβιᾶς.

Τὴν πεποίθησι αὐτὴν τὴν ἐνέτεινε καὶ δ. Μακεδονικὸς ἀγώνας, ποὺ ἀρχισε στὰ 1904 κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ θυσία τοῦ λεβεντόκορμου νεαροῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Παύλου Μελᾶ στὸ χωριὸ Σιάτιστα, ποὺ τώρα ὀνομάσθηκε Μελᾶ. Ἡ δημοτικὴ Μοῦσα ἔκανε τραγούδι τὸν ἀγῶνα αὐτὸν καὶ τὸν θάνατο τοῦ παλληκαριοῦ. Ἡ δουλιμία τῶν Βουλγάρων καὶ ἡ ἀπανθρωπιά των στὴν ἐπιδίωξη τοῦ σκοποῦ των συγέτειγε πολὺ στὸ νὰ ἔξαρθῃ τὸ φρόνημα τῶν ὑποδούλων.

Θυμᾶμαι στὸ καφενεῖο, ποὺ εἶχε τότε δ. μακαρίτης Βασίλης Φλώρος, ἦταν κρεμασμένο ἔνα κάδρο ποὺ παρουσίαζε τὶς σφαγὲς τῆς Ἀγχιάλου καὶ τὶς φλόγες ποὺ πετιόντουσαν ἀπὸ ὅλα τὰ σπίτια τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς πόλεως.

Ἐπίσης, θυμᾶμαι μὲ ποιὰ ιεροτελεστία δ. παππούς μου, δ. Γιαννάκης Φλώρος, ἀνοιγε καὶ διάθαζε τὴν μεγάλη καὶ πλουσία ἐφημερίδα — τὴν Νέα Ήμέρα — ποὺ ἔβγαινε στὴν Τεργέστη, κι ἀπὸ τὴν δποία μποροῦσαν νὰ κατατοπισθοῦν στὰ ἔθνικά μας ζητήματα. Πιστεύω ὅτι κατὰ κάποιον κρυφὸ τρόπο ἔφθανε ἡ Ἑλληνικὴ αὐτὴ ἐφημερίδα στὸν τόπο μας.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξεχάσῃ τὴν δρᾶσι στὰ τελευταῖα πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως χρόνια τοῦ τότε Μητροπολίτου μας καὶ μετέπειτα

΄Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ μεγάλου ἔθνεγέρτου, τοῦ Σπυρίδωνος Βλάχου.

Ἡ Μητρόπολις του καὶ τὸ Μοναστήρι καὶ ιεροδιδασκαλεῖο τῆς Βελλᾶς δὲν ἦσαν παρὰ τόποι στοὺς δποίους ἐκαλλιεργεῖτο τὸ ἔθνικὸ φρόνημα καὶ προετοίμαζαν τὸν κόσμο γιὰ νὰ συμβάλῃ στὸν μεγάλο ἀγῶνα. Αὐτὸς δ. Δεσπότης, μὲ τοὺς παπάδες καὶ τοὺς δασκάλους, ἐνεψύχωνε καὶ ἐπάτασσε τὴν ἀντεθνικὴ προπαγάνδα τῆς Ρουμανίας ποὺ εἶχε παρασύρει, εὔτυχῶς, ἐλαχίστους ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν λίγων χωριῶν ποὺ μιλοῦσαν τὴν κουτσοβλαχική.

Θυμᾶμαι τὶς συζητήσεις ποὺ γινόντουσαν γύρω ἀπὸ τὰ γραφόμενα στὴ φυλλάδα «Ἀγαθάγγελος» καὶ στὶς παραδόσεις ποὺ διασώθηκαν ἀπὸ τὸν «Ἄγιο Κοσμᾶ». Ὅλα αὐτά, κατὰ τὰς ἐξηγήσεις ποὺ ἔδιδαν, σήμαιναν πώς ἦταν κοντὰ ἡ ἡμέρα τῆς λευτεριᾶς.

Θὰ ἀναφέρω καὶ κάτι ὅλλο, ποὺ κι' αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ στὴν ψυχολογία τοῦ κόσμου σὰν ἐκδήλωσι τοῦ μεγάλου πόθου.

Τὸ χρῶμα ποὺ κυριαρχοῦσε στὰ βαψίματα τῶν σπιτιῶν ἦταν τὸ ἀσπρό καὶ τὸ γαλάζιο. Ἡσαν τὰ χρώματα τὰ Ἑλληνικά. Οἱ Τούρκοι τὰ ἔβαφαν συνήθως μόνον ἀσπρα. Ποτὲ δὲ δὲν μετεχειρίζοντο τὸ γαλάζιο χρῶμα.

Καὶ ἐδῶ θὰ διηγηθῶ μιὰ ἴστορία, ποὺ κάποτε μοῦ διηγήθηκε δ. σεβαστός μου κ. Νίκος Τσάκας.

Νέος, πολὺ πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ίδιαιτέρας μας πατρίδος, ἔφυγε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολι, στὴν δποία ζημιαζε τότε τὸ Ἑλληνικὸ στοιχεῖο, γιὰ νὰ δρῆ ἐργασία. Εἶχε καὶ μιὰ σύστασι γιὰ ἔνα Πασᾶ ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴν Κόγιτσα. Ἐν δὲν ἀπατῶμαι, τὸν Περτέφ - πασᾶ. Πῆγε καὶ σ' αὐ-

Τὸν καιρὸν τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου

Τοῦ × ΧΑΡ. ΓΚΟΥΤΤΟΥ

Τὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ εἶναι διασκευὴ μιᾶς ἀπὸ τὶς ἱστορίες ποὺ ἔγραψε δ. κ. Β. Γ. κατὰ τὰ γυμνασιακά του χρόνια γύρω ἀπὸ ἀληθινὰ γεγονότα, ἐπισυμβάντα κατὰ τὸν Ἑλληνο-ἰταλικὸν πόλεμο, βάσει προσωπικῶν του ἀναμνήσεων καὶ ἀφηγήσεων συγχωριανῶν.

Εἶναι ἡμέρες κατὰ τὶς δόποιες δὲ λόχος τοῦ λοχαγοῦ Παπᾶ ἔχει σημάνει διπισθογώρηση καὶ κατευθύνεται νὰ συμπτυχθῇ μὲ τὸ τάγμα τοῦ Δαδάκη πρὸς τὸ Ἑλεύθερον αἷλπ., ἀφοῦ ἔδειξε τί ἀξίζουν τὰ ἑλληνικὰ δῆπλα.

Ἡ Ἰταλικὴ μπότα ἔχει πατήσει ἥδη τὸ γειτονικὸν χωριό. Στὸ Γανναδιὸν ἔχουν φθάστὸν γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τοῦ δρῆ μιὰ ἀξιοπρεπὴ ἐργασία.

Ο Πασᾶς ἔξεδήλωσε τὴν χαρὰ του, ποὺ ἔθλεπε ἔναν συμπατριώτη του καὶ διαρκῶς τὸ ὄληνοθυνε ἐρωτήσεις γιὰ νὰ πληροφορηθῇ γιὰ διάφορα πρόσωπα τῆς Κονίτσης καὶ γιὰ τὴν ἐν γένει κατάστασί της.

Αὕτη ἡ ἐπαφὴ τοῦ οὐκ. Τσάκα μὲ τὸν Κονιτσιώτη Πασᾶ καὶ δλα τὰ διαδραματισθέντα ἀξίζει νὰ γίνουν γνωστὰ καὶ θὰ πρέπει δ σεβαστός μου κ. Ν. Τσάκας νὰ τὰ φέρη στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἔγὼ περιορίζομαι μόνο στὸ ἔξης, ποὺ ἔχει σχέσι μὲ τὸ θέλια μου.

Μιὰ ἡμέρα δ Πασᾶς τοῦ πέταξε τὴν ἐρώτησι:

—Μπρὲ Νικολάκη, γιὰ πές μου μὲ τὶς χρώματα δάφουν τὰ σπίτια σους στὴν Κονιτσα;

Ο κ. Τσάκας, ποὺ μπῆκε ἀμέσως στὸ νόημα καὶ γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πασᾶ τοῦ ἀπαντᾶ:

—“Λασπρα... κόκκινα...

Ο Πασᾶς χαμογέλασε, δείχνοντας πώς δὲν τὸ πίστεψε, καὶ τοῦ λέει:

—“Οχι, Νικολάκη. Λασπρα καὶ οὐρανιά.

σει μόνο λίγοι ἀκροδολιστές, ἀλλὰ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἀναμένονται τὰ πρῶτα Ἰταλικὰ τιμήματα.

Τὸ χωριὸν ἔχει μείνει ἀνυπεράσπιστο. Οἱ κάτοικοι ἔντρομοι κρύπτονται μαζὶ μὲ δσα χρήσιμα πράγματα μποροῦν στὶς «μπίμτες», γιατὶ τὰ Ἰταλικὰ ἀεροπλάνα καὶ οἱ Ἀλπινιστὲς τῆς μεραρχίας Τζούλια δὲν ἀστειεύονται. Τὰ σπίτια μὲ τὶς μπίμτες εἶναι τὰ καταφύγια καὶ τῶν ἀλλων οἰκογενειῶν. Στὸ χωριὸν ἐπικρατεῖ δ φόδος, ἡ ἐρημιὰ καὶ ἡ ἡσυχία.

Στὸ σπίτι σημως τοῦ ἰδιότυπου Μητρούση τὰ πράγματα εἶναι καὶ κατ’ αὐτὲς τὶς ἡμέρες διφορετικά. Ο πιστὸς δπαδὸς τοῦ Βάκχυ όχιλον ἔνα δαρέλι μολιστινὸν κρασὶ καὶ «τσούζει» συνεχῶς. Στοὺς τοίχους τοῦ δωματίου ἔχει κρεμάσει σκίτσα παριστῶντα ἡρωικοὺς τσολιάδες, συλλεγέντα ἀπὸ ἐφημερίδες, ποσοχρύζεις αἷλπ. καὶ κατεβάζοντας ἀλλεπάλληλα ποτήρια συνοιμιλεῖ μὲ τοὺς εἰκονιζόμενούς τσολιάδες ξεσπώντας κάθε τόσο σὲ κραυγὴς ἐνθουσιασμοῦ.

—Ἐδίδα, λεβέντη μου!... Ούπ!

Τὸ σπίτι του δρίσκεται στὸ ἀκρον τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπέναντι φαίνεται δ αὐχένας ἀπὸ ὅπου διέρχεται δ δρόμος ἀπὸ τὸν δποτὸν θὰ περάσουν οἱ ἐπερχόμενοι Ἰταλοί. Η γριὰ μάνα του ἔχει καταφύγει στὸ πιὸ ἀπόκρυφο μέρος τοῦ ὑπογείου, ἀλλὰ κάθε τόσο ἀνεβαίνει στὸ δωμάτιο τοῦ Μητρούση καὶ τὸν συμβαλεύλει νὰ κρυφτῇ καὶ νὰ μὴν φωνάζῃ.

—Μή ωρέέέ...! Θὰ ἔρθ’ οἱ Ἰταλοί καὶ τότε θὰ δῆτε...

Μὰ ἔκεινος ἀπτόητος ἀπαντᾶ:

—“Ἄς δημή, ἔνας κερατᾶς ἔκει πέρα στὴ Ράχη κι ἂν δὲν τοῦ φυτέψω μιὰ μὲ τὸ «μιακρύ»!

Καὶ ἀπευθύνεται πάλι πρὸς τοὺς τσολιάδες του:

—Ούουούπ, λεβέντη μου... Βίβα!

Αλλά δταν οι Ιταλοί φθάνουν δ Μητρούσης είναι καταβεβλημένος άπό τὸ πολὺ πιοτό...

Οι έπιδρομεῖς τώρα ἔγκαθίστανται σὲ σπίτια καὶ κήπους τοῦ χωριοῦ, παραβιάζουν μαγαζιὰ καὶ κατοικίες καὶ ρημάζουν τὶς περιουσίες τῶν κατοίκων. Οἱ χωριανοὶ ὑπομένουν ἢ φεύγουν καὶ κρύβονται σὲ γειτονικὰ δάση.

Αλλὰ σὲ λίγο καιρὸ τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Οἱ Ιταλοὶ ἔχδιώκονται άπό τὸν ἐλληνικὸ στρατὸ καὶ τρέπονται σὲ ἀτακτοφυγὴ, ἔγκαταλείποντας στὴν τύχη πλεῖστα άπό τὰ πράγματά τους.

Οἱ χωριανοὶ ἔξέρχονται τώρα μὲ ἀνακούφιση άπὸ τὰ κρυστάλλιγετά τους καὶ μεταβαίνουν στὰ γύρω τοῦ χωριοῦ γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν τὸ στρατὸ καὶ νὰ ἴδοῦν τὶς μεταβολὲς ποὺ ἐπέφεραν οἱ έπιδρομεῖς. Μὲ τὴν εὐκαιρία δὲ αὐτὴν διαπιστώγουν ὅτι οἱ Ιταλοὶ ἀφγραν στοὺς καταυλισμούς των διάφορα ἀντικείμενα καὶ πάρα πολλοὶ ἐπιδίδονται εἰς τὴν συλλογὴν των. Αντίσκηνα, κουβέρτες, μανδύες, παγούρια, καραβάνες, μαχαιροπήρουνα, κονσέρβες κλπ. ὑπῆρχαν σὲ πολλὰ σημεῖα. Καὶ σήμερα ἀκόμη εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ὑπάρχῃ σὲ κάθε σπίτι άπὸ ἕνα παγούρι τουλάχιστον.

Μεταξὺ τῶν ἀλλων ἔξῆλθε πρὸς ἀναζήτησιν χρησίμων ἀντικειμένων καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μητρούση (ἡλικίας 45 ἑτῶν τότε). Περιφερομένη, λοιπόν, εἰς τὴν τοποθεσίαν «Προικιό», εἶδε νὰ προβάλλουν άπὸ τὰ κέδρα τὰ πόδια ἐνὸς Ιταλοῦ (νεκροῦ προφανῶς) φέροντα καινουργεῖς ἀρδύλες. Εδίστασε πρὸς στιγμὴν νὰ σκυλεύσῃ ἐνα ἀταφον νεκρόν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνάγκες της, ποὺ εἶχε δημιουργήσει δ πόλεμος σὲ εἰδη διατροφῆς καὶ ἐνδυμασίας ἔπρεπε κάπως νὰ καλυφθοῦν.

Αλλὰ ἐνῶ ἔλυε τὰ κορδόνια, ὁ νεκρὸς ἤρχισε νὰ κινηται καὶ σὰν άπὸ γαργαλητὸ νὰ γελᾶ ὑστερικά. Η φτωχὴ Μαρία θεωρεῖ τὸν νεκρὸν ἀναστάντα καὶ ἔντρομος καὶ κοαυγάζουσα ἀπομακρύνεται ἀναζητοῦσα ἄλλους χωριανούς, ἐνῶ δὲ Ιταλὸς ἔξέρχεται άπὸ τοὺς θάλινους.

Κατέφθασαν καὶ ἄλλοι χωριανοὶ καὶ εἶδον τὸν «ἀναστάντα» Ιταλὸν νὰ σπεύδῃ πρὸς διερχόμενον τιμῆμα τοῦ στρατοῦ γιὰ



”Εκκλησίς πρὸς τοὺς συμπατριώτας

Τὰς κατωτέρω γραμμὰς ἀπευθύνω κυρίως πρὸς τοὺς ἀγαπητούς μου συμπολίτας, συνεπαρχιώτας, Ήπειρώτας ἐν γένει καὶ φίλους τῆς Κονίτσης μὲ τὴν θερμὴν παράκλησιν γὰ ἔγγραφοῦ μέλη εἰς τὸν Ἀθίνων Σύνδεσμον Κονιτσιωτῶν Ο «ΑΩΟΣ». Οἱ ἔγγραφόμενοι ἐπιτελοῦν ὕψιστον καὶ ἱερώτατον πατριωτικὸν καθῆκον καὶ σκοπόν.

Σκοπὸς τοῦ Συνδέσμου μας εἶναι «ΟΛΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑΝ». Θέλομεν τὴν Κόνιτσαν σύγχρονον πόλιν, ἡ δποία νὰ εἶναι ὑπόδειγμα ἀξιού μιμήσεως καὶ δι’ ἀλλας Ήπειρωτικὰς περιοχάς. Αγαπῶμεν τὴν Κόνιτσαν, τὴν δποίαν δὲν ἀνταλλάσσωμεν μὲ οὐδεμίαν εύρωπαϊκὴν Πρωτεύουσαν. Πρέπει μὲ κάθε τρόπου νὰ τὴν ἐγισχύσωμεν. Πατριωτισμός, νομίζω, δὲν μᾶς λείπει. Νὰ καταβάλωμεν λοιπὸν ἀκόμη δλίγην προσπάθειαν καὶ ἴδού πλήρης ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας.

Μὲ πατριωτικοὺς Κονιτσιώτικους
χαιρετισμοὺς δι’ δλους
Μ. Κ. ΤΣΑΚΑΣ

Εενοδοχεῖον Ιωάννινα
Πατησίων — Βερανζέρου 10

νὰ παραδοθῇ. Ο φουκαρᾶς, μὲ σαλευμένα σχεδὸν λογικὰ άπὸ τὸν πόλεμο, εἶχε κρυφτὴ φοβούμενος πιθανὴν ὄργην τῶν κατοίκων. Κι αὐτὸ δῆταν μοιραίο νὰ προκαλέσῃ τὸ κωμικὸ ἐπεισόδιο μὲ γρωΐδα τὴ Μαρία τοῦ Μητρούση.

Γούσια Παπακώστας

‘Ανέκδοτα

Τοῦ κ. Α. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

‘Ανέκδοτα τοῦ περιφήμου καὶ ἀμιμήτου αὐτοῦ ὡραίου λαϊκοῦ τύπου τῆς παλιᾶς Κόνιτσας ἔχουν δημοσιευθῆ πολλά, καὶ ἀπὸ τὸν ὑποφαινόμενο καὶ ἀπὸ ἄλλους· ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη ποὺ τὰ καταγράφομε ἐδῶ.

Κάποτε ὁ μπάρμπα Γούσιας τσακώθηκε γιὰ μιὰ ὥρα (ρολόγι) μὲ τὸν Σιαίνη τοῦ Ζουλφικάρη τὸ ρολογά ποὺ εἶχε τὸ μαγαζί του στὸ παλιὸ μαγαζί τοῦ Ἡλία Γιαννούλη. Δὲν τοῦ τόχε φτιάξει καλά, ὅπως ἔλεγε, καὶ τοῦχε πάρει ἀρκετὰ γρόσια.

«Στάκα, καὶ θὰ τοῦ δείξω ὡς τοῦ παλιότουρκου, θὰ τοῦ φιάκω χουνέρι ποὺ θὰ μὲ θυμάται», ἔκανε ὁ Γούσιας.

Καὶ πραγματικά· τόπε καὶ τόκανε.

Πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Σιαίνη, ποὺ εἶχε λησμονήσει τὸ ἐπεισόδιο, παρουσιάζεται μὲ μιὰ καλὴ μαύρη τσόχα κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη του στὸ ραφτάδικο τοῦ μπάρμπα Γούσια, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τοῦ φτιάσῃ ἔνα παντελόνι.

—Τὸ θέλω ψίχαλο καλό, μάστρο - Γούσια, τοῦ λέει, γιὰ νὰ τὸ βάλω μεθαύριο στὸ μπαΐραμι.

—Μὴ σὲ μέλη τζιάνομ', θὰστὸ φιάκω ὡς νὰ σῦρθ' κουτί.

Καὶ πραγματικὰ τὸ ἔφερε πολὺ ἔφαρμοστὸ καὶ ὅμορφο, καὶ ὁ Σιαίνης τὸ δοκίμασε κι εὐχαριστήθηκε. Ἀλλὰ σὰν τὸ φόρεσε καὶ πῆγε στὸ τζαμὶ νὰ προσκυνήσῃ, τί ἔπαθε! Καθὼς γονάτιζε καὶ ξαναγονάτιζε νὰ κάνῃ τὸ ναμάζι του (προσευχή), κρρ, κρρ, ἀπὸ πίσω. Τὸ καινούργιο παντελόνι του σχίστηκε· καὶ τὸ σπουδαιότερο, τὸν πῆραν χαμπέρι οἱ ἄλλοι Τούρκοι συμπροσκυνητές του, καὶ ἀρχισαν νὰ χαμογελοῦν καὶ νὰ σχολιάζουν εἰς βάρος του.

Καταντροπιασμένος ὁ Σιαίνης φεύγει ἀπὸ τὸ τζαμὶ καὶ σὲ λίγη ὥρα εἰσορμάει ἀγριεμένος καὶ ἐπιθετικὸς μέσα στὸ μαγαζὶ τοῦ μπάρμπα Γούσια, κρατώντας τὸ περίφημο παντελόνι στὰ χέρια του.

—Τί εἶν’ αὐτά, μάστρο - Γούσια ποὺ μᾶφιακες; Δουλειὰ εἶν’ αὐτή; Πήγα νὰ κάμω τὸ ναμάζι μουκαὶ καταντροπιάστηκα, μοῦ βγῆκ’ ὁ πιστινὸς ἀπ’ ὅξω.....

Χωρὶς κὰν νὰ ἀπαντήσῃ ὁ παμπόνηρος Γούσιας, φόρεσε μὲ σοβαρότητα τὰ περίφημα γυαλιά του, τὸ κοίταξε καὶ τὸ ἔξετασε τάχα μὲ προσοχή, καὶ κατόπι μὲ ὕφος ἐμβριθὲς εἶπε:

—Τί φταίω ἐγώ, Σιαίνη μου, τὸ ὑφασμα φταίει, ἦταν χωνεμένο. "Αν μ' ἔπαιρνες ἐμένα νὰ πᾶ νὰ τὸ ψουνίσωμε, δὲν θὰ τὰ πάθαινες αὐτά.

Κι’ ἐνῷ ὁ Σιαίνης ἔφευγε φουριόζος γιὰ νὰ πάη νὰ τσακωθῇ μὲ τὸ Γούσια Νάτση ἀπ’ ὅπου εἶχε ψωνίσει τὴν τσόχα, ὁ μάστρο - Γούσιας σκασμένος στὰ γέλια, ἔξηγούσε στὸν συνέταιρό του τὸ Χρῆστο Πατέρα.

—Πάτησα, ποὺ λιές, Χρῆστο, τὸ σίδερο κάμποσες φορὲς ζεστὸ - ζεστὸ καὶ στεγνό, δίχως νὰ βρέξω τὴν τσόχα, ἀπὸ μέσα μεριά, καὶ τὴν ἄδραξα. Χώνεψε γιὰ καλὰ καὶ ὅσο βαστιοῦνταν. Κατόπι τὴν ἔτριψα γερά μὲ τὴ βούρτσα νὰ μὴν δακρένεται, κι’ ἦταν ἔτοιμη γιὰ σκίσιμο. Τοῦ χρειάζουνταν τοῦ παλιότουρκου, ἀμ’ πῶς;

‘Η ιστορία ὅμως ἔχει καὶ συνέχεια.

‘Ο Γούσια Νάτσης ἀποφάνθηκε πώς ἡ τσόχα εἶχε καῆ μὲ τὸ σίδερο, καὶ ὁ ζευζέκης ὁ Σιαίνης τούκανε νταβά (ἀγωγή) στὸ Μεχκεμὲ (δικαστήριο). Ἀλλὰ ὁ μάστρο - Γούσιας ὁ ράφτης ἤξερε καλὰ τὴ δουλειά του. “Εβαλε τοὺς φίλους του τὸ Νεσιάτη καὶ τὸ Ρουστέμη, τὰ δυὸ μπεγό-

πιυλα, και κουβεντιάσαν τὸ γέρο Μουκίμη τὸ νΚατή, ποὺ καθόταν στὸ σημερινὸ σπίτι τοῦ Ζδούκου, τοῦ πῆγε και ὁ ἴδιος γιὰ μπαξίσι μιὰ ὀκᾶ ζάχαρι και μισὴ ὀκά καφέ, κι ἔτσι ἀπαλλάχτηκε και δγήκε μπιραέτι. Και ὅταν δγήκαν ἔξω ἀπὸ τὸ δικαστήριο, χτυποῦσε μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ χειρονομία τὰ πιστινά του, λέγοντας στὸν σκασμένο ἀπ' τὸ κακό του ἀντίδικό του τὸ Σιαΐνη.

Νά τί μόκανες, μδφαγες τὸν κ....

‘Ο μπάρμπα Γούσιας τόχε τὸ ἔνα μὲ τὸν Νεσιάτμπεη, τὸ γυιὸ τοῦ Σαλήμπεη τοῦ Καιμακάμη, καθὼς και μὲ τὸν Ρουστέμπεη τὸ γυιὸ τοῦ Νταλήμπεη τοῦ Δημάρχου, ποὺ τοὺς διασκέδαζε μὲ τὰ ἀστεία και τὶς σιακάδες του. Τὸ ἔβαζαν νὰ μιμεῖται τὴν δμιλία διαφόρων ἐγκρίτων Κονιτσιώτων μουσουλμάνων και χριστιανῶν, και ἴδιως τοῦ Χασάνμπεη, ποὺ ἦταν και κιατίπης (γραμματικὸς) στὸ Τουρκικὸ δικαστήριο. Κάποτε μάλιστα τὸν ἔβαλαν και φώναζε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του (καθόταν στὸ σπίτι ποὺ μένει σήμερα ὁ Κώστας Ρόμπολος) και δγήκαν οἱ Χανούμισσες ποὺ ξεγελάστηκαν, νομίζοντας πὼς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Χασάν. ’Εννοεῖται δέναια πὼς ὁ Γούσιας και ἡ παρέα του κρυφτήκανε μὲ τρόπο.

Μιὰ φορά, πήγανε γιὰ κυνήγι τὰ μπεγόπουλα μαζὶ μὲ τὸ μπάρμπα Γούσια και ἄλλους Κονιτσιώτες, και μὲ καμπόσους Κουτσουφλιανῆτες, πρὸς τὸν Καταλυμό, και βαρέσαν δυὸ ζαρκάδια. Βλέποντας ὁ Γούσιας πὼς ἡ παρέα ἦταν μεγάλη και κυρίως οἱ Κουτσουφλιανῆτες περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Κονιτσιώτες, και πὼς δὲν θὰ τοὺς ἔπεφτε οὔτε ἀπὸ μιὰ ὀκᾶ κρέας στὸν καθένα τους, τί μεθοδεύτηκε; Πιάνει και κουβεντιάζει μὲ τρόπο τὸ Νεσιάτμπεη, κι ἔκείνος λέει στὴν παρέα:

—Παιδιά, νὰ μὲ συμπαθᾶτε. “Ἐχω ταγμένο ἔναζαρκαδάκι στὸ Δεσπότη. Τί λέτε, νὰ τοῦ στείλωμε τὸ μικρότερο γιὰ πεσκέσι και νὰ μοιράσωμε τὸ ἄλλο; Θὰ παίρναμαν και μισὴ ὀκᾶ κρέας παραπάνω ὁ καθένας, ἄς πάρωμε και λιγώτερο.

—Στεῖλτο, μπέη μου, δὲν πειράζει, ἀπάντησαν οἱ ἀνύποπτοι Κουτσουφλιανῆτες.

Και μοιράσαν μονάχα τὸ ἔνα. Τὸ δεύτερο τὸ φορτώθηκε τὸ νεφέρι (όρδινάτσα) τοῦ Νεσιάτμπεη και τόφερε στὴν Κόνιτσα. Κι’ ἐδῶ, ἀντὶ γιὰ τὸν Δεσπότη, τὸ μοιράσανε σὲ ἑφτὰ μοιράδια μεταξύ τους οἱ Κονιτσιώτες κυνηγοί· και ὁ μπάρμπα Γούσιας, γεμίζοντας τὸν τορβᾶ του, εἶπε:

—“Αμ’ ἔτσι χρειάζουνταν νὰ κάμωμε, ἀλλοιώς δὲν θὰ παίρναμαν ἀπὸ ψιὰ κριάσι μπόλικο νὰ ψυχοπιάκωμε.....

‘Ηταν και μανιώδης χαρτοπαίκτης ὁ μακαρίτης ὁ Γούσιας, ἀλλὰ δὲν ηθελε νὰ χάνῃ· ἄμα ἔχανε ἄφριζε και ἔσκαζε ἀπὸ τὸ κακό του. Πολλὲς φορές, γιὰ νὰ μὴν κάθονται ἄλλοι δίπλα του, και μαρτυρᾶνε μὲ νοήματα τὰ χαρτιά του στὸν ἀντίπαλό του, ἔπιανε τὶς γωνιές και τοὺς τοίχους, και καθόταν κατὰ τέτοιον τρόπο πού νὰ τὰ κρύβη εὔκολα. ’Αλλὰ οἱ νεαροὶ τῆς ἐποχῆς ἔκείνης, ὅπως ὁ Γιώργος Γούσγουνας, ὁ Βασιλάκη Ζήσης, και ἄλλοι, ποὺ εύχαριστιόνταν πολὺ νὰ τὸν βλέπουν νὰ χάνῃ και νὰ θυμώνη και νὰ βουρλίζεται, ἔπινοούσαν ἄλλο κόλπο γιὰ νὰ τοῦ μαρτυροῦν τὰ χαρτιά. ”Οσες φορὲς τύχαινε νὰ κάθεται ὁ μπάρμπα Γούσιας κοντὰ σὲ παράθυρο, αὐτοὶ δάζανε μιὰ σκάλα ἀπ’ ἔξω, και ἀνέβαινε ἔνας τους και ἔβλεπε τὰ φύλλα ποὺ εἶχε και μὲ νοήματα στοὺς ἄλλους τὰ πρόδινε δλα, και τὸν κάνανε κι ἔσκαγε ἀπὸ τὸ κακό του.

“Αλλοτε πάλι, σὰν ἔβλεπε πὼς δὲν τὸν πήγαινε τὸ φύλλο και ἔχανε συνεχῶς, ἔλεγε μὲ τρόπο στοὺς διπλανούς του.

—Μαρτυρᾶτε, μαρτυρᾶτε τὰ χαρτιά, γιὰ νὰ δρῶ ἀφορμὴ νὰ τὰ χαλάσω.

Και ’κείνοι τὰ μαρτυροῦσαν κι’ ὁ γέρο Γούσιας σηκωνόταν φουρκισμένος και πετώντας τὰ χαρτιὰ μὲ βλαστήμιες ἐπάνω στὸ τραπέζι, ἔφευγε χτυπώντας ἐπιδεικτικά τὸ μπαστούνι του στὸ δάπεδο τοῦ καφενείου.

“Αλλη μιὰ φορὰ πάλι, ὁ Γούσιας μὲ τὴν παρέα του, εἴχανε πάει γιὰ κυνήγι ψηλὰ στὴν Καρουτιά, και καθὼς περνοῦσαν ἀπὸ τοῦ Σαρτζῆ, ὅπου εἶχε τὸ γρέκι του ἔνας τσομπάνος τοῦ Σπύρο Γκότζου, ἔβαλε στὸ μάτι του ἔνα ἀσκὶ μὲ τουλουμούρι, ποὺ ἦταν κρεμασμένο στὸ διπλα-

νὸ πεῦκο γιὰ νὰ μὴν τὸ φτάνουν τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ἀγρίμια.

Αφοῦ κυνήγησαν στὸ Ροϊδοβοῦνι καὶ στὸ νΚέδρο χωρὶς νὰ βαρέσουν τίποτε, περάσανε τὸ Ἀράφι, καὶ γύριζαν πρὸς τὸ Λαιμὸ τοῦ Νταβέλη σὰν ζημιωμένοι μπακάληδες. Νᾶσου καὶ πέφτουν ἀπάνω στὸν τσομπάνο τοῦ Γκότζου ποὺ βοσκοῦσε ἐκεῖ τὰ πρόβατά του.

—'Εγὼ θὰ τοῦ πιάκω κουβέντα, λέει δὲ Γούσιας στοὺς ἄλλους, κι' ἐσεῖς προχωρήστε. Ξεκρεμάστε τ' ἀσκί, πάρτε ψιὰ μπόλικο τυρί, καὶ τραβᾶτε στήραχη πέρα νὰ μὲ καρτερέστε.

Καὶ πραγματικά. Ἐνῶ οἱ ἄλλοι τραβήξανε πρὸς τοῦ Σαρτζῆ, δὲ μπάρμπα Γούσιας πρόσφερε τὴν νταμπακέλλα του στὸν ἀνύποπτο τσομπάνο, ἔστριψαν τσιγάρο, καὶ τούπιασε τὸ μασλάτι. Κατόπι, σὰν ὑπολόγισε πῶς οἱ ἄλλοι θὰ εἶχαν ταχτοποιήσει πλέον τὴν δουλειά, τὸν χαιρέτησε κι ἔφυγε.

Φτάνοντας ὅμως στοῦ Σαρτζῆ, τί νὰ ἴδῃ!

Ο Κότσιο Γκόρτσος εἶχε σκαλώσει ψηλὰ στὸ πεῦκο καὶ ἄδικα πάσχιζε νὰ λύσῃ καὶ νὰ ξεκρεμάσῃ τὸ ἀσκί, ἐνῶ οἱ ἄλλοι περίμεναν ἀπὸ κάτω.

—"Αμ' ἀκόμα δὲν μπορέσεταν νὰ κάμετε χωριό, μώρ' ἀχαΐρευτοι, τοὺς κάνει δὲ μπάρμπα Γούσιας, καί, φράπ, σκαρφαλώνει κι' αὐτὸς ψηλά.

Τὰ σχοινιὰ ὅμως ποὺ ἦταν δεμένο τὸ ἀσκὶ εἶχαν καταμπερδευτῆ καὶ δὲν λυνόταν κολαῖ (εὔκολα). Παιδεύτηκαν καὶ οἱ δυὸ μαζί, καὶ ἐπὶ τέλους τὰ κατάφεραν νὰ τὸ λύσουν. Ἀλλὰ μόλις δοκίμασαν νὰ τὸ κατεβάσουν, ἄξαφνα, χράπ! τοὺς ξεφεύγει ἀπὸ τὰχέρια, τοὺς ξεγλυστράει, καί, πέφτοντας κάτω στὴ γῆ ἀπὸ τόσο ὕψος, ἀνοίγει, καὶ τὸ ὑπέροχο καὶ νοστιμώτατο τουλουμοτύρι σκορπίζεται τριγύρω στὶς πέτρες καὶ στὰ χώματα.

—'Αμάν, ὡρὲ παιδιά! Ἀμάν, κακὸ ποὺ πάθαμαν, ξεφωνίζει δὲ Γούσιας πηδώντας κάτω ἀπὸ τὸ πεῦκο.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Γκόρτσο:

—'Εσὺ χαντακωμένε, ἐσὺ τὰ φταῖς, ἐσένα σ' ἀγλύστρησε.

—Δὲ φταίω γώ, ἐσὺ δὲν τοσφιξες καλά.

Ἐνδέδει τὸν μονίμου
ἀνταποκρι-
τοῦ μας

Τὴν 28-8-67 εἰς τὸ χωρίον Ἀετόπετρα ἔξερράγη πυρκαϊὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μεταξᾶ Δερβένη, προκαλέσασα ἀρκετὰς ζημίας, ή δοπία κατεσβέσθη ὑπὸ τῶν προσδραμόντων χωρικῶν.

Αφίχθη καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του δένεος παθολόγος ἰατρὸς τοῦ ἐνταῦθα Νοσοκομείου «Βασίλισσα Φρειδερίκη» τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κων. Καλαϊτζῆς. Ο δὲ τέως τοιοῦτος κ. Δημ. Βανδέρας θὰ ἔξακολουθήσῃ παραμένων εἰς Κόνιτσαν ως ἰατρὸς τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ λοιπῶν ἰδρυμάτων.

Τὴν 29-8-67 ἀντιπροσωπεία τῶν Ἐφέδρων Αξιωματικῶν Κονίτσης, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Γεωργ. Καρανάσιου, Εύαγ. Εύαγγέλου, Φωτ. Τζήμα κλπ. μετὰ τοῦ ἔφημερίου Βουρμπιάνης αἰδεσιμωτάτου κ. Δημ. Μαργαρίτου, ἀνήλιθον ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Γράμμου (ὑψ.

—"Ο, τι καὶ νὰ σου πῶ τὸ κακὸ γίνηκε, λέει ὁ Γούσιας, ἀλλὰ ἀς μὴ τ' ἀφήκω με νὰ πάη χαμένο ντὶπ' γιὰ ντίπου.

Καὶ χύνεται καὶ ἀρπάζει τὸ ἀσκί, καὶ ἀρχινάει νὰ μαζώνῃ τὰ λιγοστὰ ἀπομεινάδια ποὺ εἶχαν μείνει μέσα καὶ νὰ καταβροχθίζῃ. Κοντὰ σ' αὐτὸν ἀρχινοῦν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ μαζώνουν δ, τι μποροῦν.

—"Αχ, καὶ τί νόστιμο ποὺ ἦταν τὸ εύλογημένο! ἔλεγε δὲ μπάρμπα Γούσιας ἀγλείφοντας τὰ δάχτυλά του.

—"Εγὼ ἥλιεγα νὰ πάρωμ' ἀπὸ λίγο καὶ νὰ τὸ ξανακρεμάσωμε, ἀλλὰ τώρα τί θὰ γίνη; ρώτησε δὲ Κολιός δὲ Τσίκας.

—Γιά, κόπ' κε τὸ σκοινί, κι' ἔπεσε, καὶ τόφαγαν τὰ σκυλιά, ἀπάντησε δὲ Γούσιας ποιός θὰ τὸ μαρτυρήσῃ;

Καὶ ὅμως! Κάποιος ἀπὸ τὴν παρέα προδότης, τὸ σφύριξε φαίνεται στ' αὐτὶ τοῦ Σπύρου Γκότζου, ὅτι δὲ Γούσιας ἦταν ὁ ἐμπνευστὴς καὶ πρωταίτιος τῆς κλοπῆς καὶ καταστροφῆς τόσων ὀκάδων τυριοῦ, καὶ 'κείνος ἀπειλοῦσε νὰ τοῦ κάνη νταβά (ἀγωγὴ) στὸ δικαστήριο. Ο Γούσιας τάρηκε σκούρα, ἀλλὰ στὸ τέλος ἐπενέβηκε δὲ ἀδερφός του δὲ Νικόλας δὲ δάσκαλος καὶ ἀποζημίωσε τὸ Γκότζο γιὰ τὸ τυρί του, καὶ ἔτσι δὲν ἔφτασε ἡ ὑπόθεση στὸ δικαστήριο.

2.160) καὶ ἔψαλον ἐπιμνημόσυνον δέησιν, καταθέσαντες καὶ στέφανον.

Τὴν 29-8-67 εἰς τὸ δάσος τοῦ χωρίου Πληκάτι έτραυματίσθη σοβαρῶς ὁ ύλοτόμος Ἀντώνιος Δ. Παπανότης, καταπλακωθεὶς ὑπὸ δένδρου ὀξυᾶς, τὴν ὅποιαν ἀπέκοπτεν.

Τὴν 30-8-67 ἐδόθη εἰς τὰς Παιδικάς (Μαθητικάς) Κατασκηνώσεις Κονίτσης — Πεκλαρίου ἡ ἐπὶ τῇ λήξει τῆς κατασκηνωτικῆς περιόδου καθιερωμένη ἐօρτὴ μὲ πατριωτικὰ σκέτς. «Ἀδουλωτες ψυχὲς» καὶ ἀπαγγελίας, εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν ὁ κ. Ἐπαρχος κ. Α. Ρεμπάπης καὶ πολλοὶ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ κάτοικοι Κονίτσης καὶ Πηγῆς.

Τὴν 31-8-67 ὁ ποιμὴν Ἰωάννης Ἀδάμου ἐκ Κάτω Κονίτσης ὀλισθήσας κατέπεσεν ἐκ τίνος βράχου εἰς τὴν τοποθεσίαν Στόμιον καὶ ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος.

Μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ πατριωτικὴν ἔξαρσιν ἔωρτασε καὶ ἐφέτος ἡ ἀκριτικὴ Κόνιτσα τὴν Ἡμέραν τοῦ Ἔφεδρου Πολεμιστοῦ, τῆς Πολεμικῆς Ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς 18ης ἐπετείου τῆς συντριβῆς τοῦ συμμοριτισμοῦ εἰς Γράμμον καὶ Βίτσι.

Ἄπο τὴν πρωιὰν τῆς 2-9-67 ἀπασαὶ ἡ πόλις ἐσημαίοστολίσθη καὶ εἰς τὴν ἀγοράν, τὴν πλατειὰν καὶ ἔξωθι τοῦ Δημαρχείου ἀνηρτήθησαν πατριωτικὰ συνθήματα, εἰκόνες καὶ θυρεοί. Τὸ δὲ ἀπόγευμα ἔψάλη εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Νεκροταφεῖον ἐπιμνημόσυνος δέησις χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν αἱ ἀρχαὶ καὶ πολλοὶ Κονιτσιώται. Κατετέθησαν δὲ στέφανοι ὑπὸ τῶν Σχολείων καὶ Ιδρυμάτων τῆς πόλεως εἰς τὸ ἐκεῖ κενοτάφιον καὶ αἱ μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου - Λυκείου ἐστεφάνωσαν καὶ ἔρανον μὲ ἄνθη τοὺς τάφους τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν.

Τὴν 3-9-67 ἔψάλη εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικολάου ἐπίσημος δοξολογία, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Σεβαστιανοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν παρέστησαν ἀπασαι αἱ ἀρχαὶ καὶ πλῆθος συμπολιτῶν, καὶ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἔξεφώνησεν ὁ καθηγητὴς κ. Ἀναστ. Τσιτσιμίδης.

Κατόπιν ἐπηκολούθησεν ἐπιμνημόσυνος δέησις καὶ καταθεσίς στέφανων ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ Συλλόγων Κονίτσης εἰς τὸ Ἡρῶν τῆς Ἀγορᾶς, καὶ ἐν συνεχείᾳ δεξίωσις εἰς τὸ Δημαρχεῖον.

Τὸ δὲ ἀπόγευμα ἔχορεύθησαν εἰς τὴν Κεντρικὴν Πλατεῖαν Βασιλίσσης Φρειδερίκης ἔθνικοι χοροὶ ὑπὸ νεανίδων μὲ τοπικὰς ἐνδυμασίας καὶ μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου - Λυκείου Κονίτσης.

Προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ταγματάρχου ὁ τέως λοχαγὸς κ. Εὐάγγελος Τζοβάρας.

Μετεκπαιδευθεὶς καὶ προαχθεὶς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπομοιράρχου, ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀστυνομικοῦ Τμήματος Κονίτσης κ. Δημ. Χειλάκης.

΄Ανεχώρησε, μετατεθεὶς εἰς Κοζάνην, ὁ τέως Γραμματεὺς τοῦ Είρηνοδικείου Κονίτσης κ. Ἀλέξανδρος Γιώτης.

Μὲ γλέντια καὶ λαϊκοὺς χοροὺς ἐօρτάσθηκαν καὶ τὰ τελευταῖα ὑπαίθρια πανηγύρια τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου (Παναγιωπούλας) στὰ χωριὰ Ἀγία Βαρβάρα καὶ Καβάσιλα, καθὼς καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Στομίου Κονίτσης, εἰς τὸ ὅποιον προσῆλθαν πολλοὶ προσκυνηταὶ - πανηγυρισταὶ ἀπὸ τῆς προτεραίας ὡς συνήθως. Μετὰ τὸν Ἐσπερινὸν καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος, ἐστήθη ὁ χορὸς ἔξωθι τοῦ περιβόλου καὶ διήρκεσε μέχρι τῶν πρωιῶν ὡρῶν γύρω ἀπὸ τὴν μεγάλη φωτιά.

Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ὁρθρου καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐπηκολούθησε κήρυγμα ὑπὸ θεολόγου τοῦ θρησκευτικοῦ σωματείου «Σωτήρ» καὶ κατόπιν ἀγιασμός.

΄Επειτα οἱ πανηγυρισταὶ μετέβησαν ἐν σώματι εἰς τὴν πλησίον πηγὴν τῆς Λεπτοκαρυᾶς μὲ τὸ ἀθάνατο νεράκι, ὃπου ἐπηκολούθησε γεῦμα καὶ γλέντι μὲ τὰ λαϊκὰ δργανα τοῦ Νίκου Ἀλεξίου μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν.

Τὴν 10-9-67 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Σεβαστιανὸς περιώδευσε τὰ χωρία Ἀηδονοχώριον (ὅπου ἐχοροστάτησεν εἰς τὴν Θείαν Λειτουργίαν), Μολυβδοσκέπαστον, Μελισσόπετραν καὶ Καλόβρυσην.

΄Επέστρεψαν ἀπὸ τὴν ἀνὰ τὴν Ἀνατολικὴν Μακεονίαν καὶ Θράκην ἐκδρομήν των οἱ τρόφιμοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου Κονίτσης μετὰ τοῦ διευθυντοῦ των κ. Νικ. Παππᾶ καὶ τῶν λοιπῶν διδασκάλων των, ἐπισκεφθέντες τὴν Διεθνὴ Ἐκθεσιν Θεσσαλονίκης, τὸ Κιλκίς, τὸ Σιδηρόκαστρον, τὰς Σέρρας, τὴν Δράμαν, τὴν Καβάλαν, τὴν Ξάνθην, τοὺς Φιλίππους καὶ ἄλλας ιστορικὰς τοποθεσίας καὶ πόλεις.

Τὸν ἀναχωρήσαντα ἐπ’ ἀδείᾳ διευθυντὴν τοῦ ἐνταῦθα Ὑποκαταστήματος Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Εύόγγ. Μαντέλον, ἀντικατέστησε προσωρινῶς ἀφίχθεὶς ἐξ Ἰωαννίνων ὁ ἐκ Παλαιοσελίου συμπατριώτης κ. Ζ. Παπαζήσης.

Τὴν 14.9.67 ὥρκισθησαν καὶ ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά των ὁ νέος Δήμαρχος Κονίτσης κ. Θωμᾶς Π. Καρατζῆμος καὶ τὰ μέλη τοῦ Δηματικοῦ Συμβουλίου κ.κ. Ἰωάννης Ζώης, Νικόλαος Τζιάλλας, Νικόλαος Χατζῆς καὶ Γεώργιος Νικολόπουλος. Ό πέμπτος ἐκ τῶν Συμβούλων κ. Βασίλειος Ζδράβος ὑπέβαλε παραίτησιν.

Τὴν 18-9-67 ἀφίχθη εἰς Κόνιτσαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτῆς κ.κ. Ἰγνάτιος καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Μητροπολίτην μας κ.κ. Σεβαστιανόν, φιλοξενηθεὶς ὑπ’ αὐτοῦ.

Τὴν 18-9-67 εἰς τὸ χωρίον Μελισσόπετρα, ἐν διετὲς νήπιον, ὁ Θεόφιλος Αἴμ. Διαμάντης, διαλαθὼν τῆς προσοχῆς τῶν γονέων του, κατέπεσεν ἐκ τινος τοίχου ὑψους δύο μέτρων, τραυματίσθεὶς θανασίμως εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκπνεύσας, ἐνῷ μετηκομίζετο εἰς Ἰωαννίνα.

Τὴν 20-9-67 ὁ Νομαρχῶν διευθυντὴς τῆς Νομαρχίας κ. Καμαρινάκης ἀφίχθη εἰς Κόνι-

τσαν πρὸς ἐπιτόπιον ἔξετασιν ζητημάτων τῆς ἀρμοδιότητος του.

Ανέλαβε τὰ καθήκοντά του δὲ νέος διοικητὴς τῶν Τ.Ε.Α. Κονίτσης ταγματάρχης κ. Τζώρτζης.

Τὴν 25-9-67 ἀφιχθῇ εἰς Κόνιτσαν ἔξι Ἀθηνῶν δὲ προϊστάμενος τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. κ. Νίκογλου πρὸς ἐπιθεώρησιν τοῦ ἐνταῦθα παρατήματος.

Ἡ ἑτησία ἐμποροπανήγυρις τῆς Κονίτσης, τὸ ἱστορικό μας «Παξαρόπλο», ἄρχισε τὴν 20-9-67 ὑπὸ αἰσιούς οἰώνους καὶ συνεχίζεται μὲ ἐξαιρετικὴν καλοκαιρίαν. Ἐφέτος, οἱ πωληταὶ ἐμπορικῶν εἰδῶν ηὔξηθησαν, γέμισε δὲ πλατεῖα τοῦ Δημαρχείου καὶ τὰ πέριξ ἀπὸ παραπήγματα καθὼς καὶ δὲ παρὰ τὴν Λέσχην Ἀξιωματικῶν δδός. Εἰς τὴν Πλατεῖαν Βασιλίσσης Φρειδερίκης ἐγκατεστάθησαν τὰ Λούνα Πάρκ (κούνιες, παιγνίδια κλπ.).

Μόνον οἱ Σαμαρινιώτες καὶ Δεντσιώτες (κάτοικοι Ἀετομηλιτῆς) ἥρθαν ὀλιγώτεροι, καὶ τὸ ζωοπάζαρο εἶναι πολὺ πτωχικό. Εἰς τὰ εἴδη ρουχισμού καὶ ὑποδήσεως αἱ συναλλαγαὶ συνεχίζοται ἵκανοποιητικῶς.

Συνεχίζεται δὲ ὡρκωμοσία τῶν Προέδρων καὶ Κοινοτικῶν Συμβουλῶν τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας μας. Διωρισθησαν δὲ νεοί Πρόεοροι εἰς τὰς εεης Κοινοτητὰς. Βουρμπιάνης Νικόλαος Δ. Οἰκονόμου, Καστανέας Ἀθανάσιος Χατζῆς, Πηγῆς Γεωργίου Μπουζούλας, Γληκατίου Θεολόγος Βασάκος.

ΑΦΙΞΕΙΣ — ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ἀφίχθησαν δὲ ἐπανέκαμψαν ἔξι Ἀθηνῶν οἱ κ.κ. Νικολαος Τσάκας, μετὰ τοῦ γαμβρούτου κ. Ἰωάν. Βασιώτου καὶ τῆς κυρίας του, Γρηγ. Ταστζούλου τέως διοάσκαλος Ταπητουργικῆς Σχολῆς, Γεώργ. Φούντος, Γεωργ. Καρατζήμος μετὰ τοῦ υἱοῦ του Σπυρίδωνος φοιτητοῦ Νομικῆς, Δημ. Παππᾶς, Κλέαρχος Παπαοιαμάντης, Ἰωαννης Γουσγουνῆς, Γεωργ. Παπαχρηστίδης, Γεώργ. Βαδάσης κλπ. Ὁμοίως ἔξι Ἀθηνῶν διὰ Βουρμπιανῆς οἱ κ.κ. Ναπ. Μπάρκης, Χαρ. Δάλλας, Δημ. Μπίζος, καὶ ἐκ Θεσσαλονίκης οἱ κ.κ. Βασ. Κονίνης καὶ Παντ. Νίτσας, καὶ Χ. Τσιατσιάς δὲ Ἰβρος. Ἀφίχθησαν ἐπίσης δὲ Γυμνασιάρχης μας κ. Ἰωάν. Βαγενᾶς, οἱ καθηγηταὶ κ.κ. Λάμπρου, Τσιτσιμίδης, Χαρίτος, καὶ δὲ καθηγήτρια δις Φείδη, καὶ ἐκ Ταγκανίκας διὰ Γίγργον δὲ κ. Ἰωαννης Σιούτης.

Ἀνεχώρησαν δι’ Αύστραλίαν δὲ Κα Κούλα I. Γιαγουρτζῆ δι’ Ἀθήνας, δὲ κ. Ἀλέκος Λαμπρίδης μετὰ τῆς κυρίας του Δανάης καὶ τῶν τέκνων των, διὰ Πειραιῶν μετατεθεὶς δὲ δημοδιάσκαλος κ. Θεοφάνης Φασούλης μετὰ τῆς κυρίας του Εύγενίας, διὰ Βόλον δὲ δημοδιάσκα-

λος κ. Παν. Ρούβαλης, διὰ Κουστέσαν Εύρυτανίας δὲ δημοδιάσκαλος κ. Θεοδόσιος Τσιαλιαμάνης καὶ διὰ Κωνσταντινούπολιν δὲ κ. Γεώργιος Κατσίμπαρης μετὰ τῆς κυρίας του Φωφῶς.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ — ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Οἱ κ. Δημήτριος Χατζηρούμπης ἐγένετο εὐτυχῆς πατὴρ θήλεος τέκνου, δὲ κ. Δημ. Διαμάντης ἄρρενος.

Τὴν 27-8-67 δὲ κ. Ναπολέων Παπακώστας ἐγένετο ἀνάδοχος τῆς θυγατρὸς τοῦ κ. Κωνσταντίνου Ἀντωνίου, χαρίσας εἰς αὐτὴν τὸ δνομα τῆς γιαγιάς της Καλλιρρόη. Καὶ τὴν 17-9-67 δὲ κ. Γεώργιος Κατσίμπαρης ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Σόλωνος Μ. Βλάχου, δνομάσας αὐτὸν Γρηγοράκην. Ὁμοίως τὴν 17-9-67 δὲ δις Βασιλικὴ Παπαθεμιστοκλέους, καθηγήτρια ἀνεδέχθη ἀπὸ τῆς ιερᾶς κολυμβήθρας τὸ κοριτσάκι τοῦ ἀδελφοῦ της κ. Λευτέρη Παπαθεμιστοκλέους, χαρίσασα εἰς αὐτὸν τὸ δνομα Ἀργυρούλα.

Τὴν 24-9-67 εἰς τὸ χωρίον Καλλιθέα (Γορίτσα) δημοδιάσκαλος κ. Δημοσθένης Ντούτσης ἐγένετο ἀνάδοχος τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Δημ. Ντίνου χαρίσας εἰς αὐτὸν τὸ δνομα Χρηστάκης.

ΓΑΜΟΙ

Τὴν 17-9-67 ἐτελέσθησαν ἐνταῦθα οἱ γάμοι τοῦ κ. Νικολάου Καλούδη ἐκ Βασιλικοῦ μετὰ τῆς δίδος Ἐλένης Μπέτση ἐκ Κονίτσης, καὶ εἰς Παλαιοσέλιον τοῦ κ. Νικολάου Βασιλίκα μετὰ τῆς δίδος Ούρανίας, θυγατρὸς τοῦ αἰδεσιμωτάτου ίερέως κ. Παν. Πριμικήρη.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Τὴν 31-8-67 ἀπεβίωσεν εἰς Πυρσόγιανην καὶ εἰς ἡλικίαν 35 ἐτῶν δὲ Βασίλειος Η. Νούκος. Τὴν 18-9-67 ἀπεβίωσεν εἰς Ἀγίαν Παρασκευὴν (Κεράσοβον) εἰς ἡλικίαν 95 ἐτῶν καὶ ἔνας ἀκόμη ἀπὸ τοὺς τελευταίους φουστανελλοφόρους τοῦ χωριοῦ δὲ Κώστας Γαλάνης, παλαιὸς κερατζῆς καὶ ἀγωνιστὴς στὰ ἀνταρτικὰ τοῦ 1912—13.

Ἄπεβίωσεν εἰς Ἰωάννινα δὲ ἐκ Λεσκοβικίου ἐμπορος Θωμᾶς Κήτας.

Τὴν 22-9-67 ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως εἰς Ἰωάννινα δὲ τέως διοικητὴς τῶν Τ.Ε.Α. Κονίτσης ταγματάρχης Θεόδωρος Λιάλιος καὶ ἐκηδεύθη ἐκεῖ. Παρευρέθησαν δὲ εἰς τὴν κηδείαν του δὲ Ἐπαρχος Κονίτσης κ. Α. Ρεμπάπης, δὲ Δήμαρχος κ. Θ. Καρατζῆμος, ὅστις ἔξεφώνησε καὶ ἐπικήδειον, δὲ εἰρηνοδίκης κ. Στυλ. Γιαννακάκης, ἀξιωματικοὶ τῶν Τ.Ε.Α. τοῦ 583 τάγματος καὶ ἄλλοι Κονιτσιώται ώς καὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Μεραρχίας καὶ πολλοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι του.

Εἰς Ἰωάννινα ἀπεβίωσεν δὲ Ἐλπίδα Φείδη

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Σημ. Οι έπιθυμούντες νὰ συμπεριληφθοῦν εὶς τὸν κατωτέρω κατάλογον παρακαλοῦνται νὰ ἀπευθυνθοῦν εὶς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Νίκος Ἀργιάννης, Ἀσκληπιοῦ 7, τηλ. 611. 417
Νικόλ Καζαμίας, Μπενάκη 4, τηλ. 627-725
Ιωάν. Γ. Λυμπερόπουλος, Ἀλεξ. Σούτσου 5,
τηλ. 613-661.
Ναπολέων Μπάρκης, Ἀκαδ. μίας 63, 632 595
Νίκος Πύρρος, Ἐμμ. Μπενάκη 8 τηλ. 315-130
Πέτρος Φρόντζος, Λυκούργου 14, τηλ. 52-611
Ιω. Αδαμαντίδης, Γ. Σταύρου 6, τηλ. 317-669

ΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Γάκης, Παθολόγος - Ρευματολόγος,
Καρνεάδου 3, τηλ. 719-746
Εύαγγελος Γεωργίου, Παθολόγος, ΚΠόλεως 55,
Συν. Παπάγου, τηλ. 651-072
Νικόλ Γιάκας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Στοιχνάρα 49, τηλ. 634-4706, οίκια: 651-498
Παντελῆς Γιαννούλης, Καρδιολόγος, Ε. Ἀντω-
νιάδου 1, τηλ. 815-850
Βασίλ. Γκατσόπουλος, Καρδιολόγος - Παθολό-
γος. Βορείου Ἡπείρου 114, τηλ. 841-662
Φώτιος Γουσγούνης, Παθολόγος, Σόλωνος 116,
τηλ. 616-563
Νικόλ. Γράβος, Καρδιολόγος, 28ης Ὁκτωβρίου
242, τηλ. 813-664
Ἀριστοτέλης Ζακόπουλος, Μαιευτήρ, Βασ.
Φρειδερίκης 40, Περιστέρι, τηλ. 571 612
Πλάτων Κεχαγιᾶς, Παθολόγος, Διγενῆ Ἀκρίτα
15, τηλ. 641 872
Χαρ Κούσιος Παθολόγος, Πατρ. Ἰωακείμ 45,
τηλ. 722-507
Μιχ Μηλίγκες, Παθολόγος, Καρδιολόγος, Σκα-
λιστήρη 18, τηλ. 874-568
Φώτης Μπαρχ, Μαιευτήρ-Γυναικολόγος, Ὁ-
μήρου 58, Τηλ. 623-210
Ἀνδρέας Μπούζας διθαλμίατρος Σκουφᾶ 59
τηλ. 611-172
Ιωάννης Παπαδημούλης, Παθολόγος - Ἀναι-
σθησιολόγος, Ζήνωνος 21, τηλ. 521-664
Νικόλαος Τράντας, Οφθαλμίατρος - Υφηγητ.,
Γ' Σεπτεμβρίου 47, τηλ. 812-717
Βασίλειος Χρήστου, Ἀκτινολόγος, Κανάρη 19,
τηλ. 611-391
Χρήστος Χρήστου, Χειρουργὸς, Λιβίνη 4 (τέρ-
μα Ἰπποκράτους), τηλ. 647-765
Τάκης Γούσιας, Ἱατρὸς - Χειρουργὸς
Βασ Σοφίας 37, τηλ. 716-090
Ζήσης Παπαγεωργίου, Παθολόγος - Καρδιολό-
γος, Κύπρου 72, τηλ. 845 593
Κώστας Ζέρβας, Παθολόγος - Καρδιολόγος,
Ἀραχώβης 16, τηλ. 630-783

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἄρ. Πύρρος,
Νικ. Πύρρος
Σερ. Φράγκος
Κωσ. Φρόντζος
Κωσ. Λαζαρίδης

δδὸς Μπότσαρη
» »
» Καπλάνη
» Μπότσαρη
» 28ης Ὁκτω-
βρίου 75

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Μερόπη Ἀδαμαντίδη, Ρόδου 43, τηλ. 874-702
Εύάγ. Αλεξιάδης Δημοκρίτου 1 τηλ. 613-508
Φούλα Κρέμου Γ. Καρύτση 10 Τηλ. 229-542
Κ Φλώρος, Χαρ Τρικούπη 65, Τηλ. 625 177
Π Ο Λ. Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ο Ι - Α Ρ Χ Ι-
Τ Ε Κ Τ Ο Ν Ε Σ Α Θ Η Ν Ω Ν κ λ π
Λέανδρος Γεροντάκης, ἀρχιτέκτων, Βασ. Σο-
φίας 133, τηλ. 662-893
Πέτρος Μπάκας, πολ. μηχανικός, Βεραντζέρου
22, τηλ. 531-428
Γεώργιος Ράγκας, Ιολ. μηχανικός, Σωκράτους
59, τηλ. 520-719
Γκόσιος Ὁρέστης, πολ. μηχανικός, Πλ. Ὁμο-
νοίας 9, τηλ. 529-637
Κων)τῖνος Τσίλης, πολ. μηχανικός, Ἀριστεί-
εου 10, τηλ. 234-225
Χρῆστος Φλώρος, μηχανολόγος - ἡλεκτρολόγος,
Γραβιᾶς 16, τηλ. 623 449
Τεχνικὸν Γραφεῖον Δ. Τσάνου, Σωκράτους 59
τηλ. 520-719
Τεχνικὸν Γραφεῖον, Ἐπαμ. Παπαχρήστου, μη-
χανικοῦ, Χαλκοκονδύλη 36, τηλ. 533-821
Τεχνικὸν Γραφεῖον Θ. Μηλίγκου, Ἰωνος 5,
τηλ. 531 729

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Ιωάννινα», Ν. Τσάκας, Βεραντζέρου 10, τηλ.
523-204

«Στάνλεϋ» Β. Ρόζος, Δ. Παγώνης καὶ Ε
Τσάνος, Ὁδυσσέω, 1, τηλ. 531-780
Α Θ Η Ν Ω Ν Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α

«Νυφικὰ διάφορα», Βεατρίκη Τσαλαμάνη, Ἀγ
Μάρκου 10, τηλ. 224-486.

Βιοτεχνία Νεωτερισμῶν καὶ Εἰσαγωγαὶ ('Εσώ-
ρουχα-Δαντέλλες-Πλεκτὰ κλπ.), Μίλτος
Ζαφείρης Ο.Ε., Ἀθηναϊδος 3, τηλ. 229-564

«Νεωτερισμοὶ» Ἀφοὶ Ζαφείρη, Κολοκοτρώνη
34δ, τηλ. 234 070

Κορνίζες — Πίνακες, Χρῆστος Ράγκας, Βύσσης
21, τηλ. 314 264

Ραφεῖον: Φροντζος Φίλιππος, Λέκκα 3, τηλ.
236-328

Εἰσαγωγαὶ: Εἴδη Γυναικεῖα, Φλώρος Νικόλ.,
Εύαγγελιστοίας 5, τηλ. 236-927

Λογιστικὰ Νίκος Βρυζώνης, Ἐπιδαύρου 21,
τηλ. 534-605

Ἐλαιοχρωματιστής Ἀνδρέας Γκόντζος, Φω-
τεμάρα 49, τηλ. 917-822

Ραφεῖον Νίκος Καρρᾶς, Φειδίου 2, Τηλ. 627-193

Εύθ. Κήττας: Ἐμπορος ξυλείας δόδος Δημοσθέ-
νους 69, τηλ. 529-538

ΙΑΤΡΟΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἀθαν. Μενέκας, ώτορινολαρυγγολόγος
δόδος Καραϊσκάκη

Ἄλ. Πηγαδᾶς, δόδοντίατρος, Γιαλί-Καφενὲ

Κων Κίγκας, » δόδος Σαμο λ
Δημ Κήττας Παθολόγος 28 Ὁκτωβρίου 12
Τηλ. 82-52

ΔΙΑΦΟΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κώστας Γέγιος: Ἐστιατόριον «Ἡ Κόνιτσα»
δόδος Καραϊσκάκη 9